

Paper

Financiële kengetallen zorginstellingen 2016

Willard van Ooij

Februari 2018

Inhoud

Samenvatting **3**

1. Inleiding 3

2. Benchmark 2016 4

2.1 Data en respons **4**

2.2 Methode **5**

2.3 Uitkomsten **6**

3. Ontwikkelingen 2012-2016 15

3.1 Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT) **16**

3.2 Weerstandsvermogen **19**

3.3 Solvabiliteit **21**

3.4 Current ratio **23**

3.5 Omloopsnelheid kapitaal **25**

4. Bedrijfskosten en personeelsomvang van Care-instellingen 28

4.1 Bedrijfskosten per arbeidsjaar **28**

5. Conclusie 33

Lijst van begrippen en afkortingen **34**

Bijlagen **37**

Samenvatting

In dit rapport zijn de zorginstellingen op basis van de waarde van een groot aantal financiële kengetallen over het jaar 2016 ingedeeld in 10 gelijke groepen of decielen. Door vergelijking van de waarden van een individuele zorginstelling met de grenswaarden behorende bij deze decielen kan de financiële positie van deze instelling afgezet worden tegen die van een groep van vergelijkbare instellingen (benchmark).

Tevens is een analyse gemaakt van de ontwikkeling van de rentabiliteit, het weerstandsvermogen, de solvabiliteit, de current ratio en de omloopsnelheid kapitaal over de jaren 2012 tot en met 2016. Daarnaast is over deze periode de ontwikkeling van de kosten per arbeidsjaar van zorginstellingen in de Care berekend.

Trefwoorden: benchmark financiële kengetallen, zorginstellingen, ziekenhuizen, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, verpleging en verzorging, thuiszorg

1. Inleiding

Voor de beoordeling van de financiële resultaten van individuele zorginstellingen, heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) behoefte aan vergelijkingscijfers van de gehele zorgsector en diens deelsectoren, waarmee via een zogenaamde benchmark inzicht kan worden gegeven in de relatieve prestaties.

Het ministerie van VWS heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gevraagd de vergelijkingscijfers voor de benchmark te maken op basis van de jaarrekeningen van zorginstellingen over 2016 zoals het CBS dat al eerder heeft gedaan voor de verslagjaren 2009¹⁾, 2010²⁾, 2011³⁾, 2012⁴⁾, 2013⁵⁾ en 2014⁶⁾ en 2015⁷⁾.

Aanvullend op de cijfers voor de benchmarkgroep is weergegeven hoe de kengetallen Resultaat gewone bedrijfsvoering, Weerstandsvermogen, Solvabiliteit, Current ratio en Omloopsnelheid kapitaal zich ontwikkelen over de periode 2012 tot en met 2016 en is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van bedrijfskosten per arbeidsjaar in de care-sectoren.

¹⁾ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/ACDC3AB-C006-48D2-8119-E0CD2511FC23/0/2010rapportanalysekengetallen09.pdf>

²⁾ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/278A9949-027E-4B2C-AE84-686CE732D7F8/0/2012financi%EBlekengetallenzorginstellingen2010.pdf>

³⁾ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/3AB838FF-AD77-4293-9C57-8EA618F2E138/0/2012Financielekengetallenzorginstellingen2011pub.pdf>

⁴⁾ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/7A416253-E440-4A23-86B4-1BBB9E5C7675/0/2013financi%EBlekengetallenzorginstellingen2012art.pdf>

⁵⁾ <https://www.cbs.nl/-/media/imported/documents/2015/21/financiele-kengetallen-zorginstellingen-2013-2015.pdf>

⁶⁾ <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2016/27/financiele-kengetallen-zorginstellingen-2014>

⁷⁾ <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2017/29/financiele-kengetallen-zorginstellingen-2015>

2. Benchmark 2016

2.1 Data en respons

Voor de berekening van de vergelijkingscijfers voor de benchmark en de analyse is gebruik gemaakt van de jaarrekeningen 2016 zoals aangeleverd in de web-enquête DigiMV. Zorgconcerns die geheel of gedeeltelijk gefinancierd worden uit de Zvw of de Wlz (voorheen de AWBZ) moeten vanaf 2007 elk jaar verantwoording afleggen over de manier waarop zij hun geld besteden. Die verantwoording doen ze aan de hand van het 'Jaardocument Zorginstellingen', dat door het CIBG wordt verzameld. Het Jaardocument bestaat uit drie onderdelen: het 'Maatschappelijke verslag', kwantitatieve variabelen en een (model) jaarrekening.

Het CBS heeft geaggregeerde statistieken⁸⁾ over de jaren 2006 t/m 2016 samengesteld over zorginstellingen op basis van DigiMV-data. Waar nodig is de data door het CBS op basis van diverse controles gecorrigeerd en/of aangevuld. Zorginstellingen zonder DigiMV-opgave zijn in de statistiek verwerkt door ophoging van de beschikbare data op basis van wettelijk budget. De vergelijkingscijfers voor de benchmark zijn alleen gebaseerd op zorginstellingen waarvan (gecorrigeerde) DigiMV-data of data ontleend aan jaarrekeningen beschikbaar is. Zorginstellingen worden in de DigiMV-data op concernniveau weergegeven. Naast de hoofdactiviteit van het concern worden ook alle nevenactiviteiten meegenomen in de statistische beschrijving. Dit betekent bijvoorbeeld dat een concern dat naast een ziekenhuis ook een klein verpleeghuis heeft, in zijn geheel op basis van hoofdactiviteit als ziekenhuis is getypeerd.

2.1.1 Dekking van de benchmark per sector, 2016

	Concerns		Bedrijfsopbrengsten		Concerns in Benchmark		Bedrijfsopbrengsten Benchmark	
	aantal	miljoen euro	aantal	miljoen euro	aantal	miljoen euro	aantal	miljoen euro
Zorgsector totaal	1 424	59 226	864	58 436				
Totaal Cure (excl. GGZ-Zvw)	91	27 659	90	27 611				
Universitair medische centra	8	8 437	8	8 437				
Algemene ziekenhuizen	61	17 802	61	17 802				
Categoriale ziekenhuizen	22	1 420	22	1 372				
Totaal Care (incl. GGZ-Zvw)	980	31 568	774	30 826				
Geestelijke gezondheidszorg	126	5 551	99	5 496				
Gehandicaptenzorg	354	8 965	180	8 831				
Verpleging en verzorging	416	17 051	299	15 088				
Thuiszorg	437		188	1 410				

Bron: CBS.

⁸⁾ <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83652NED&D1=0,4-34&D2=a&D3=a&VW=T>

In tabel 2.1.1 is een overzicht gegeven van het aantal concerns volgens de CBS-statistiek Zorginstellingen en het aantal concerns in de benchmark. Concerns zijn ten behoeve van de benchmark in de sector Thuiszorg geplaatst als meer dan 50% van het totale WLZ- budget van het concern bestaat uit WLZ-budget extramuraal verpleging en verzorging.

In het totaal zijn gegevens van 864 zorginstellingen beschikbaar. Dat is 60,7 procent van de totale populatie die bestaat uit 1 424 instellingen. In termen van de bedrijfsopbrengsten bedraagt de dekking van de benchmark 98,7%. Dat wil zeggen dat vooral kleine concerns niet in de benchmark vertegenwoordigd zijn.

2.2 Methode

De vergelijkingscijfers voor de benchmark bestaan uit een set grenswaarden van de financiële kengetallen per sector. Hierbij zijn de waarden van de kengetallen van de zorginstellingen per sector gesorteerd van laag naar hoog en vervolgens opgedeeld in 10 gelijke groepen of decielen. De grenswaarden zijn: het gemiddelde van de gehele sector en de hoogste waarden van het 1e, 2e, 8e en 9e deciel. Ter toelichting; de grenswaarde van het 8e deciel geeft de waarde aan waarbij 80% van de instellingen in de sector lager scoort en 20% van de instellingen hoger. Het gemiddelde betreft de ongewogen gemiddelde waarde van alle concerns in de sector waarbij elke individuele zorginstelling even zwaar meetelt. Financiële kengetallen op sectorniveau zijn gepubliceerd op CBS StatLine^{9|10}.

Bij de sectoren UMC en Categoriele ziekenhuizen kunnen niet alle decielscores worden weergegeven. Het CBS publiceert geen informatie die herleidbaar is tot individuele instellingen. Daarom is gekozen voor het publiceren van waarden die gebaseerd zijn op minstens vijf instellingen. Bij de UMC's heeft dit tot gevolg dat alleen het gemiddelde wordt weergegeven en van de categoriele ziekenhuizen alleen het gemiddelde en de 2e en 8e decielscore. In sommige gevallen kan een kengetal door bijvoorbeeld een klein eigen vermogen of door weinig personeel in loondienst, een extreem grote of kleine waarde aannemen. Deze waarden zijn niet in de tabellen meegenomen. De financiële kengetallen zijn gebaseerd op een benchmarkmodel van VWS (zie bijlage 1). De berekening is als volgt:

2.2.1 Berekening Kengetallen

Kengetal	Berekening
Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT)	Resultaat voor belastingen / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Financiële baten en lasten	Financieel resultaat / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Winst voor interest en belastingen (EBIT)	Resultaat voor belasting – Financieel resultaat / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Winst voor interest, belastingen en afschrijvingen (EBITDA)	(Resultaat voor belasting – Financieel resultaat – Afschrijvingen op vaste activa) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Rendement op geïnvesteerd vermogen	Operationele marge x Omloopsnelheid kapitaal
Operationele marge	100% – (Operationele kosten + Afschrijving en)
Operationele kosten	Kosten personeel in loondienst + Kosten personeel niet in loondienst + Overige kosten
Kosten personeel in loondienst	(Totaal arbeidskosten + Overige personeelskosten) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Kosten personeel niet in loondienst	Kosten uitzendkrachten en overige inleen / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%

⁹⁾ <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=82802NED&D1=a&D2=a&D3=l&HD=150224-1414&HDR=G2,G1&STB=T>

¹⁰⁾ Vanaf 2015 is bij de CBS-statistieken overgestapt op een volledige dekking van de beschouwde populaties inclusief privaatgefinancierde zorg. Verder zijn vanaf 2015 de dagbehandelcentra voor geestelijke gezondheidszorg uit de populatie verwijderd waardoor uitsluitend de populatie geestelijke gezondheidszorg met overnachting wordt gevolgd.

2.2.1 Berekening Kengetallen (slot)

Kengetal	Berekening
Overige kosten	Totaal niet eerder genoemde bedrijfskosten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Hotelmatige kosten	Voeding- en hotelmatige kosten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Algemene kosten	Algemene kosten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Cliënt- en bewonergebonden kosten	Cliënt- en bewonergebonden kosten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Onderhoud- en energiekosten	Onderhoud- en energiekosten / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Niet eerder genoemde kosten	(Huur en operationele leasing kapitaalgoederen + Andere bedrijfskosten) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Afschrijving	Afschrijvingen op vaste activa / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Omloopsnelheid kapitaal	Totale bedrijfsopbrengsten / Totaal activa
Vaste activa	(Immateriële vaste activa + Materiële vaste activa + Financiële vaste activa) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Vlottende activa	(Voorraden + Onderhanden werk u.h.v. DBC's + Kortlopende vorderingen + Financieringstekort + Effecten + Liquide middelen) / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Weerstandsvermogen	Eigen vermogen / Totale bedrijfsopbrengsten * 100%
Solvabiliteit	Eigen vermogen / Totaal activa * 100%
Quickratio ¹⁾	(Kortlopende vorderingen + Effecten + Liquide middelen) / Kortlopende schulden * 100%
Currentratio ¹⁾	(Voorraden + Onderhanden werk u.h.v. DBC's + Kortlopende vorderingen + Effecten + Liquide middelen) / Kortlopende schulden * 100%
Rentabiliteit	Resultaat voor belastingen / Eigen vermogen * 100%

Bron: CBS.

¹⁾ Het financieringsoverschot of -tekort is buiten beschouwing gelaten vanwege achterstanden in de afwikkeling van deze posten door de zorgverzekeraars en de zorgkantoren.

2.3.1 Grenswaarden resultaten voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2016

	waarvan:				
	Totaal zorg	Totaal Cure	universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen
	%				
Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT)					
gemiddelde	2,2	1,8	2,4	1,6	2,0
1e deciel	-5,0	-0,4	x	0,1	x
2e deciel	-1,7	0,4	x	0,3	-1,8
8e deciel	5,6	2,9	x	2,6	3,5
9e deciel	10,8	4,1	x	4,1	x
Financiële baten en lasten					
gemiddelde	-1,1	-1,5	-1,3	-1,6	-1,3
1e deciel	-3,0	-3,0	x	-3,1	x
2e deciel	-2,0	-2,1	x	-2,3	-1,9
8e deciel	0,0	-0,8	x	-0,8	-0,7
9e deciel	0,1	-0,4	x	-0,6	x
Winst voor interest en belastingen (EBIT)					
gemiddelde	3,3	3,3	3,7	3,3	3,3
1e deciel	-3,7	1,2	x	1,3	x
2e deciel	-0,5	1,8	x	1,7	0,3
8e deciel	6,5	4,5	x	4,5	4,6
9e deciel	12,5	5,3	x	5,2	x
Winst voor interest, belasting en afschrijving (EBITDA)					
gemiddelde	7,2	9,1	9,0	9,4	8,4
1e deciel	-0,9	6,6	x	6,9	x
2e deciel	1,7	7,3	x	7,6	5,7
8e deciel	11,6	11,1	x	11,0	11,6
9e deciel	16,0	11,7	x	11,7	x

Bron: CBS.

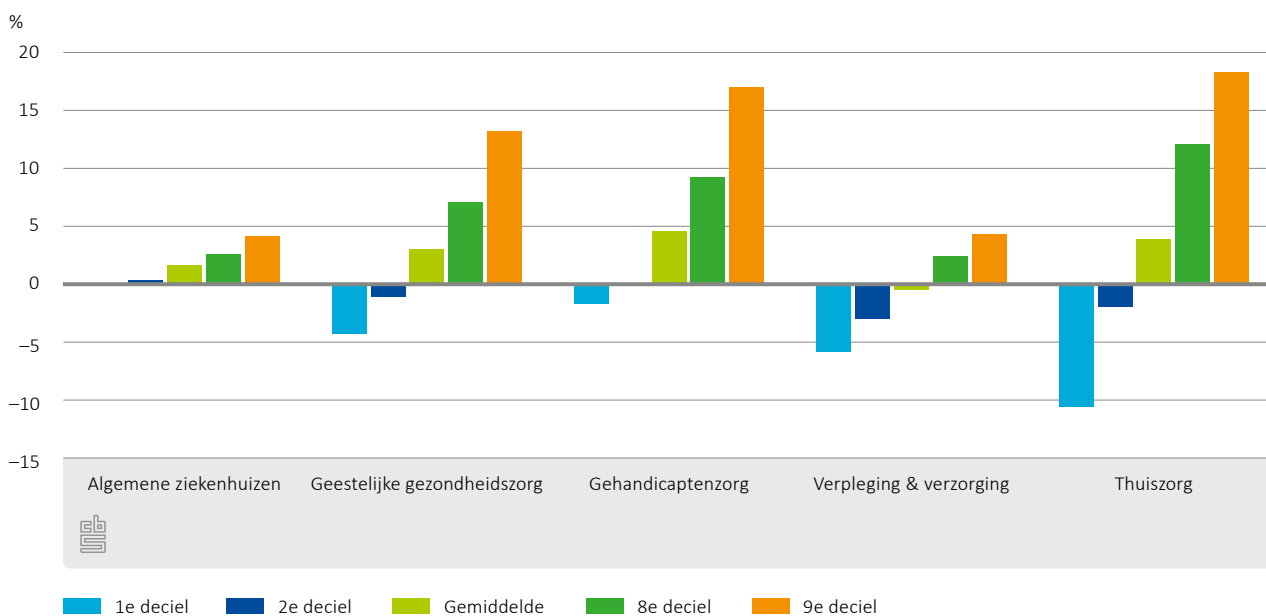
2.3.2 Grenswaarden resultaten voor de Care-sector, 2016 (slot)

waarvan:

	Totaal Care	geestelijke gezondheidszorg	gehandicaptenzorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT)					
gemiddelde	2,2	3,0	4,6	-0,5	3,9
1e deciel	-5,3	-4,3	-1,7	-5,8	-10,6
2e deciel	-2,0	-1,1	0,1	-3,0	-1,9
8e deciel	6,3	7,1	9,2	2,4	12,1
9e deciel	12,5	13,2	17,0	4,3	18,3
Financiële baten en lasten					
gemiddelde	-1,0	-0,8	-0,9	-1,7	-0,2
1e deciel	-3,0	-2,0	-2,3	-3,9	-1,2
2e deciel	-2,0	-1,6	-1,6	-2,9	-0,4
8e deciel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
9e deciel	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3
Winst voor interest en belastingen (EBIT)					
gemiddelde	3,3	3,8	5,5	1,2	4,1
1e deciel	-4,3	-3,1	-0,3	-5,0	-10,6
2e deciel	-0,9	0,3	0,8	-2,1	-1,9
8e deciel	7,0	7,3	9,2	4,6	12,5
9e deciel	13,2	13,3	16,4	6,1	19,1
Winst voor interest, belasting en afschrijving (EBITDA)					
gemiddelde	7,0	6,7	9,1	6,7	5,7
1e deciel	-1,4	0,1	1,0	-1,3	-8,7
2e deciel	1,3	2,3	3,7	1,7	-0,9
8e deciel	12,0	10,6	13,6	11,4	13,0
9e deciel	16,4	16,0	19,0	14,2	23,8

Bron: CBS.

2.3.3 Spreiding van het resultaat uit gewone bedrijfsvoering (EBT), 2016

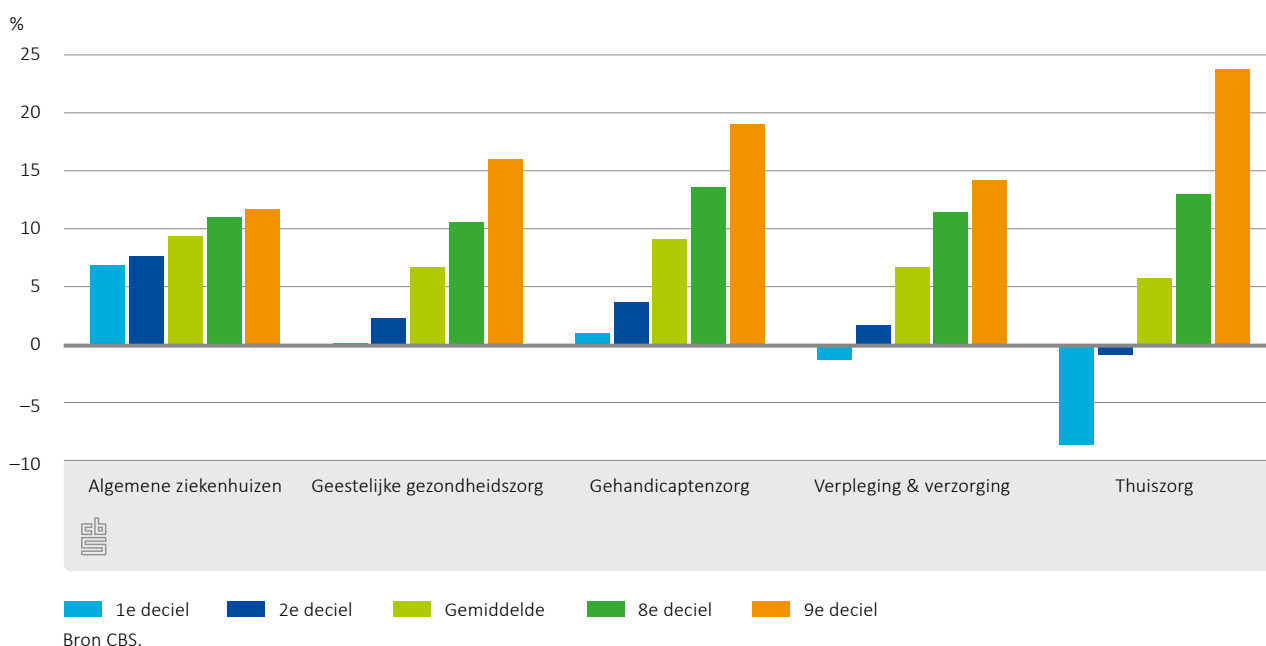
Bron CBS.

2.3 Uitkomsten

In figuur 2.3.3 is de spreiding van het resultaat uit gewone bedrijfsvoering als percentage van de bedrijfsopbrengsten weergegeven. Opvallend is de grote spreiding in de thuiszorg. Vooral bij de algemene ziekenhuizen is het verschil in winstpercentage tussen de afzonderlijke instellingen veel kleiner. Risico's in winstfluctuaties lijken dan ook hoger voor thuiszorg-instellingen dan voor algemene ziekenhuizen.

De spreiding van de winst voor interest, belasting en afschrijving als percentage van de bedrijfsopbrengsten laat eenzelfde beeld zien (figuur 2.3.4). Wel zijn de afschrijvingen en rentelasten verhoudingsgewijs hoog bij de algemene ziekenhuizen en de V&V-instellingen. De winst vóór interest, belasting en afschrijving is daar hoger dan het resultaat uit gewone bedrijfsvoering.

2.3.4 Spreiding van de winst voor interest, belasting en afschrijving (EBITDA), 2016

2.3.5 Grenswaarden rendement voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2016

waarvan:

	Totaal zorg	Totaal Cure	universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen
%					
Rendement op geïnvesteerd vermogen					
gemiddelde	6,0	3,7	4,3	3,9	2,9
1e deciel	-5,7	1,4	x	1,5	x
2e deciel	-0,7	2,2	x	2,2	1,0
8e deciel	10,7	5,2	x	5,4	4,3
9e deciel	24,5	6,7	x	6,7	x
Operationele marge					
gemiddelde	2,6	3,4	4,2	3,3	3,3
1e deciel	-3,9	1,2	x	1,3	x
2e deciel	-0,5	1,8	x	1,7	1,2
8e deciel	6,7	4,9	x	4,9	4,6
9e deciel	12,2	5,8	x	5,5	x

2.3.5 Grenswaarden rendement voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2016 (vervolg)

	waarvan:				
	Totaal zorg	Totaal Cure	universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie- instellingen
	%				
Operationele kosten					
gemiddelde	93,4	90,8	90,5	90,5	91,6
1e deciel	84,0	88,3	x	88,3	x
2e deciel	88,2	88,9	x	89,0	88,4
8e deciel	98,3	92,7	x	92,4	93,3
9e deciel	100,9	93,1	x	93,1	x
Kosten personeel in loondienst					
gemiddelde	63,4	51,8	54,7	47,2	64,0
1e deciel	44,7	42,6	x	42,3	x
2e deciel	53,7	44,3	x	43,6	51,3
8e deciel	72,4	58,7	x	51,6	73,8
9e deciel	77,9	70,0	x	54,3	x
Kosten personeel niet in loondienst					
gemiddelde	6,5	10,6	3,1	13,5	4,8
1e deciel	0,0	2,2	x	9,0	x
2e deciel	1,0	3,6	x	11,4	1,9
8e deciel	7,9	15,7	x	16,3	5,9
9e deciel	14,7	16,7	x	17,0	x
Overige kosten					
gemiddelde	23,5	28,4	32,7	29,7	22,8
1e deciel	10,0	17,0	x	26,6	x
2e deciel	16,1	26,0	x	27,7	15,5
8e deciel	29,6	32,3	x	31,8	33,1
9e deciel	33,6	34,2	x	33,2	x
Hotelmatige kosten					
gemiddelde	3,7	2,5	2,0	2,5	2,6
1e deciel	0,0	1,5	x	1,7	x
2e deciel	0,0	2,0	x	2,0	1,5
8e deciel	6,3	3,1	x	3,0	4,0
9e deciel	7,2	3,6	x	3,4	x
Algemene kosten					
gemiddelde	7,7	5,9	6,4	5,4	7,3
1e deciel	3,7	4,4	x	4,1	x
2e deciel	4,4	4,6	x	4,5	5,0
8e deciel	9,5	6,6	x	6,2	10,1
9e deciel	13,2	7,7	x	6,5	x
Cliënt- / bewoner gebonden kosten					
gemiddelde	4,8	16,7	20,3	19,2	7,9
1e deciel	0,0	2,1	x	15,7	x
2e deciel	0,1	15,3	x	16,9	1,1
8e deciel	4,8	21,6	x	21,5	23,6
9e deciel	16,4	23,7	x	22,5	x
Onderhoud- en energie					
gemiddelde	3,0	2,0	2,3	1,9	2,2
1e deciel	0,0	1,2	x	1,2	x
2e deciel	0,5	1,4	x	1,4	1,4
8e deciel	4,1	2,5	x	2,3	3,3
9e deciel	5,4	3,0	x	2,6	x
Niet eerder genoemde kosten					
gemiddelde	4,4	1,3	1,7	0,8	2,8
1e deciel	0,0	0,1	x	0,1	x
2e deciel	0,6	0,3	x	0,3	0,6
8e deciel	7,5	1,8	x	1,1	4,0
9e deciel	10,7	3,1	x	2,1	x

2.3.5 Grenswaarden rendement voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2016 (slot)

	waarvan:				
	Totaal zorg	Totaal Cure	universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie- instellingen
	%				
Afschrijving					
gemiddelde	4,0	5,8	5,3	6,1	5,1
1e deciel	0,2	4,3	x	4,7	x
2e deciel	0,8	4,8	x	5,1	4,3
8e deciel	6,4	7,0	x	7,2	6,5
9e deciel	7,7	7,5	x	7,7	x
Omloopsnelheid kapitaal					
gemiddelde	194,9	113,1	105,6	117,8	102,1
1e deciel	72,4	75,7	x	92,3	x
2e deciel	91,1	93,9	x	100,0	72,6
8e deciel	279,7	132,3	x	134,5	127,1
9e deciel	389,8	149,4	x	153,8	x
Vaste activa					
gemiddelde	45,8	59,2	57,6	58,4	62,3
1e deciel	1,2	33,2	x	34,8	x
2e deciel	4,2	43,0	x	44,9	35,6
8e deciel	75,3	72,4	x	71,2	99,8
9e deciel	104,0	86,5	x	82,0	x
Vlottende activa					
gemiddelde	37,6	35,1	38,7	30,7	46,5
1e deciel	13,7	21,4	x	20,9	x
2e deciel	18,9	24,8	x	23,0	30,1
8e deciel	44,7	44,7	x	38,1	64,7
9e deciel	61,9	50,3	x	43,5	x

Bron: CBS.

2.3.6 Grenswaarden rendement voor de Care-sector, 2016

	waarvan:				
	Totaal Care	geestelijke gezondheidszorg	gehandicaptenzorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Rendement op geïnvesteerd vermogen					
gemiddelde	6,3	7,4	8,9	0,2	12,8
1e deciel	-7,0	-5,1	-1,4	-7,0	-23,7
2e deciel	-1,3	0,4	1,3	-3,1	-5,1
8e deciel	12,1	16,6	14,7	4,2	30,3
9e deciel	26,7	26,0	29,1	5,7	53,4
Operationele marge					
gemiddelde	2,5	-0,3	5,6	1,3	3,0
1e deciel	-4,4	-2,9	-0,7	-5,1	-10,6
2e deciel	-0,8	0,3	0,9	-2,2	-1,9
8e deciel	7,3	7,3	9,2	4,7	11,8
9e deciel	13,2	13,3	16,4	6,5	18,7
Operationele kosten					
gemiddelde	93,7	97,4	90,8	93,2	95,4
1e deciel	83,6	84,0	81,0	85,9	77,2
2e deciel	87,8	89,2	86,3	88,4	87,0
8e deciel	98,7	97,6	96,1	98,1	100,9
9e deciel	101,4	99,6	98,6	101,1	109,4

2.3.6 Grenswaarden rendement voor de Care-sector, 2016 (vervolg)

waarvan:

	Totaal Care	geestelijke gezondheidszorg	gehandicaptenzorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Kosten personeel in loondienst					
gemiddelde	64,7	68,7	59,9	65,5	66,0
1e deciel	47,7	53,4	43,9	57,5	25,3
2e deciel	57,1	58,1	53,9	61,0	46,5
8e deciel	73,4	74,7	68,1	70,7	87,0
9e deciel	79,6	76,8	72,4	73,4	91,6
Kosten personeel niet in loondienst					
gemiddelde	6,0	4,1	3,3	4,4	11,9
1e deciel	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0
2e deciel	0,7	0,3	0,0	1,9	0,0
8e deciel	6,5	5,3	4,8	6,1	17,8
9e deciel	10,9	9,1	6,4	8,2	43,3
Overige kosten					
gemiddelde	23,0	24,6	27,5	23,3	17,4
1e deciel	9,5	15,2	16,7	17,3	5,0
2e deciel	15,8	16,6	19,6	18,9	6,7
8e deciel	28,6	30,4	32,5	27,5	25,1
9e deciel	33,4	36,5	40,3	30,2	36,0
Hotelmatige kosten					
gemiddelde	3,8	2,5	3,9	5,9	1,2
1e deciel	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0
2e deciel	0,0	0,0	0,0	4,8	0,0
8e deciel	6,4	4,4	5,9	7,1	0,7
9e deciel	7,3	5,0	7,2	8,0	4,6
Algemene kosten					
gemiddelde	7,9	10,0	8,4	5,8	9,5
1e deciel	3,5	4,5	3,8	3,9	1,3
2e deciel	4,4	5,7	4,5	4,4	3,7
8e deciel	9,9	13,4	10,1	6,9	14,0
9e deciel	14,0	16,8	15,8	8,0	21,0
Cliënt- / bewoner gebonden kosten					
gemiddelde	3,4	4,1	6,4	2,5	1,7
1e deciel	0,0	0,0	0,1	0,8	0,0
2e deciel	0,0	0,6	1,0	1,2	0,0
8e deciel	3,4	5,2	5,8	3,0	1,2
9e deciel	5,4	9,7	11,4	3,4	3,3
Onderhoud- en energie					
gemiddelde	3,2	2,9	3,5	4,1	1,5
1e deciel	0,0	0,0	0,1	2,4	0,0
2e deciel	0,3	0,6	1,6	2,8	0,0
8e deciel	4,3	3,4	4,2	4,9	1,6
9e deciel	5,5	4,9	5,5	5,7	3,7
Niet eerder genoemde kosten					
gemiddelde	4,7	5,1	5,4	5,0	3,5
1e deciel	0,0	1,2	0,1	0,1	0,0
2e deciel	0,8	2,0	1,4	1,1	0,0
8e deciel	8,1	8,4	8,7	8,8	4,5
9e deciel	11,4	10,3	12,0	11,9	9,0
Afschrijving					
gemiddelde	3,7	2,9	3,6	5,5	1,6
1e deciel	0,2	0,3	0,3	2,0	0,0
2e deciel	0,7	0,8	1,1	2,8	0,0
8e deciel	6,0	4,6	5,5	7,8	1,5
9e deciel	7,8	5,6	6,4	8,8	2,8

2.3.6 Grenswaarden rendement voor de Care-sector, 2016 (slot)

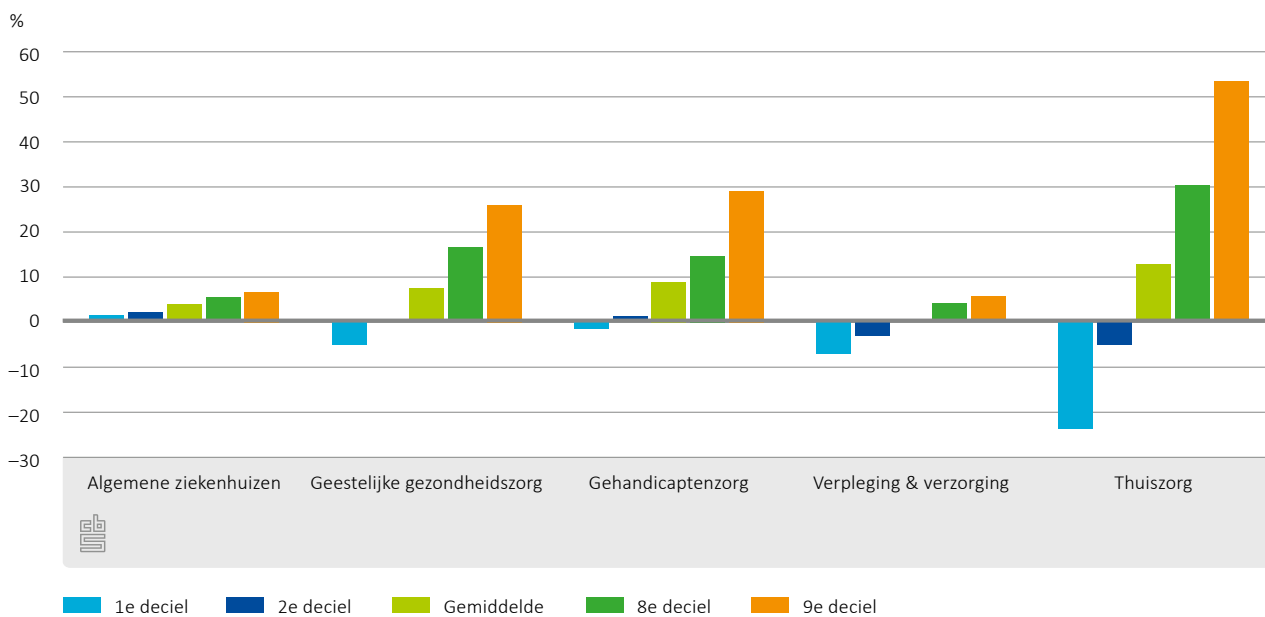
waarvan:

	Totaal Care	geestelijke gezondheidszorg	gehandicaptenzorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Omloopsnelheid kapitaal					
gemiddelde	204,4	182,5	187,1	132,6	343,0
1e deciel	71,3	97,6	80,6	61,4	113,8
2e deciel	90,8	106,7	96,8	73,4	174,3
8e deciel	299,6	244,2	280,2	172,7	450,9
9e deciel	406,1	357,8	376,6	230,8	585,3
Vaste activa					
gemiddelde	44,2	29,2	44,9	66,6	16,6
1e deciel	1,0	2,0	2,2	10,9	0,1
2e deciel	3,3	3,4	7,3	20,6	0,3
8e deciel	75,6	50,0	71,0	105,8	11,0
9e deciel	106,0	66,9	93,4	128,9	21,3
Vlottende activa					
gemiddelde	37,9	42,4	32,1	33,1	48,5
1e deciel	13,4	21,1	12,3	12,1	12,7
2e deciel	18,0	25,0	16,7	16,9	17,4
8e deciel	44,7	52,1	42,8	44,5	44,0
9e deciel	62,9	62,7	55,8	65,1	71,0

Bron: CBS.

Tussen de sectoren bestaan grote verschillen in het rendement op geïnvesteerd vermogen (figuur 2.3.7). Bij 80% van de algemene ziekenhuizen ligt het rendement tussen de 1 en 7 procent. Bij 80% van de GGZ-instellingen ligt dit tussen de -5 en 26 procent en bij thuiszorginstellingen tussen de -24 en 53 procent.

2.3.7 Spreiding van het rendement op geïnvesteerd vermogen per sector, 2016

De kengetallen van de thuiszorginstellingen zijn vanwege de aard van hun werkzaamheden vaker afwijkend van de waarden in andere sectoren. Doordat de zorg extramuraal wordt geleverd zijn de vaste activa veel lager dan in sectoren met intramurale zorg. Dat geldt ook voor de hotelmatige-, cliëntgebonden-, onderhoud- en energiekosten en de afschrijvingskosten. Daarnaast valt op dat in verhouding met de andere sectoren, een relatief groot deel van de thuiszorginstellingen veel gebruik maakt van personeel dat niet in loondienst is.

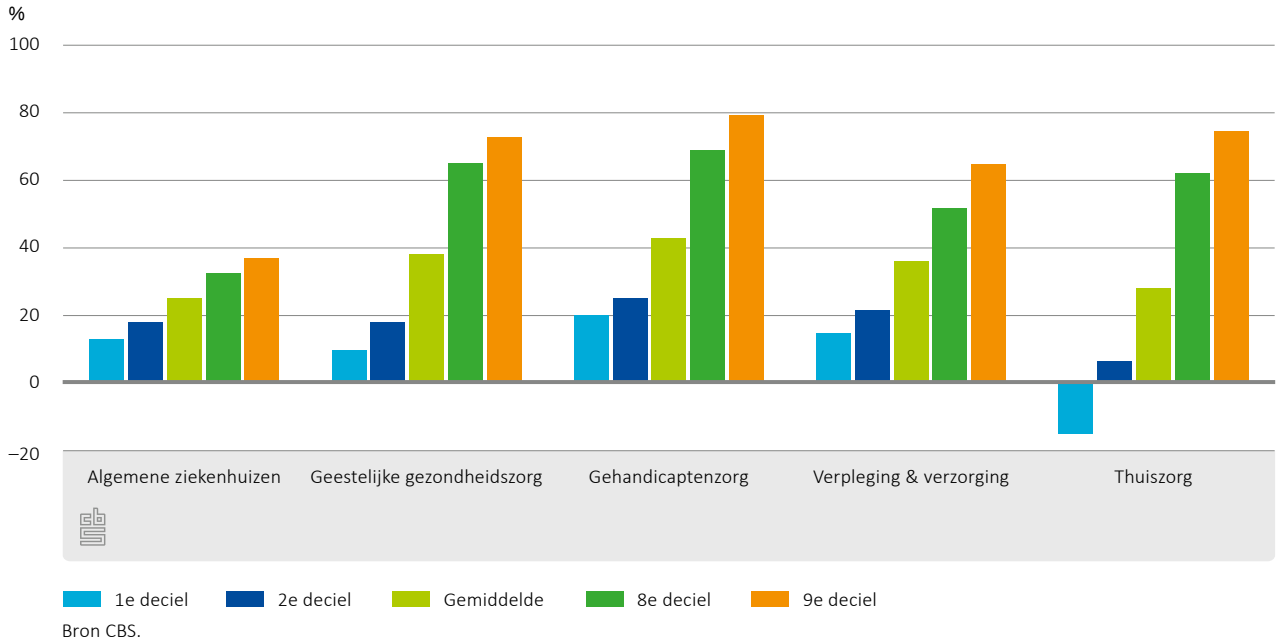
2.3.8 Grenswaarden ratio's voor de Totale zorg en de Cure-sector, 2016

	waarvan:				
	Totaal zorg	Totaal Cure	universitair medische centra	algemene ziekenhuizen	categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen
	%				
Weerstandvermogen					
gemiddelde	25,9	24,4	26,7	22,0	30,5
1e deciel	3,5	14,3	x	12,1	x
2e deciel	10,1	19,1	x	17,0	20,9
8e deciel	38,2	30,7	x	27,7	33,6
9e deciel	54,1	34,2	x	31,1	x
Solvabiliteit					
gemiddelde	34,9	26,0	27,8	25,0	28,4
1e deciel	9,7	14,2	x	13,1	x
2e deciel	19,2	18,6	x	18,1	19,1
8e deciel	57,1	34,5	x	32,5	36,3
9e deciel	71,0	37,0	x	36,8	x
Quickratio					
gemiddelde	200,9	123,1	131,9	112,1	151,5
1e deciel	64,3	65,9	x	64,4	x
2e deciel	88,6	88,8	x	78,6	100,2
8e deciel	246,0	160,1	x	147,8	202,0
9e deciel	373,8	179,4	x	161,4	x
Currentratio					
gemiddelde	204,3	132,5	146,6	123,1	154,3
1e deciel	69,6	75,4	x	74,8	x
2e deciel	95,5	101,1	x	97,7	119,3
8e deciel	246,0	161,7	x	151,4	195,0
9e deciel	372,8	184,7	x	176,3	x
Rentabiliteit					
gemiddelde	4,8	7,0	9,1	7,3	5,6
1e deciel	-24,3	-1,5	x	0,3	x
2e deciel	-6,4	1,9	x	1,8	-6,2
8e deciel	28,8	13,5	x	13,7	13,7
9e deciel	72,7	16,5	x	16,4	x

Bron: CBS.

De solvabiliteit van de instellingen in de care-sectoren is gemiddeld ongeveer anderhalf keer zo hoog als die van de algemene ziekenhuizen. Klaarblijkelijk hebben de care-sectoren meer mogelijkheden om het eigen vermogen op te bouwen om financiële risico's op te vangen. De verschillen tussen de instellingen binnen de sectoren zijn echter veel groter. Tien procent van de instellingen voor gehandicaptenzorg heeft zelfs een solvabiliteit van meer dan 79 procent. Verder hebben de care-sectoren een grotere spreiding in de solvabiliteit dan de algemene ziekenhuizen.

2.3.9 Spreiding solvabiliteit per sector, 2016

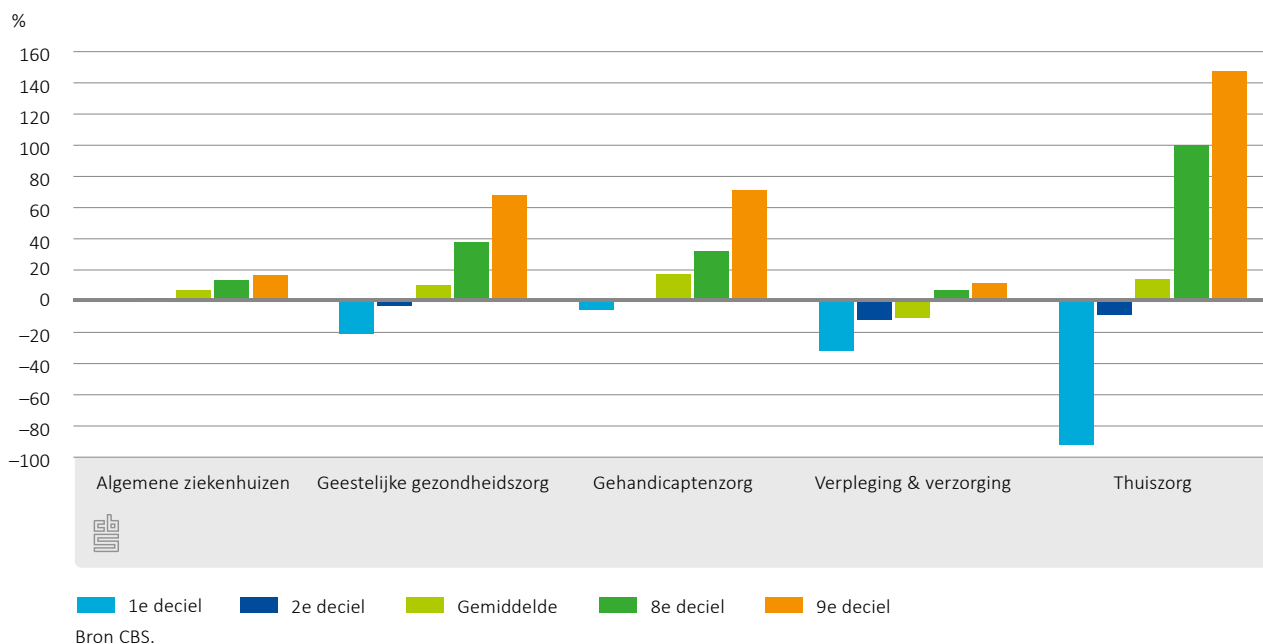

2.3.10 Grenswaarden Ratio's voor de Care-sector, 2016

	waarvan:				
	Totaal Care	geestelijke gezondheidszorg	gehandicaptenzorg	verpleging & verzorging	thuiszorg
	%				
Weerstandsvermogen					
gemiddelde	26,1	24,7	29,1	33,5	12,4
1e deciel	2,7	2,9	7,4	10,6	-4,6
2e deciel	9,1	11,3	13,3	17,9	1,2
8e deciel	40,1	36,8	41,4	48,2	23,5
9e deciel	57,2	48,0	64,6	67,4	34,0
Solvabiliteit					
gemiddelde	35,9	38,2	42,9	36,0	28,1
1e deciel	9,2	9,6	20,1	14,8	-14,8
2e deciel	19,5	18,1	25,0	21,6	6,4
8e deciel	59,2	64,9	69,0	51,7	62,0
9e deciel	72,4	72,8	79,3	64,6	74,5
Quickratio					
gemiddelde	210,0	202,5	268,8	174,5	215,0
1e deciel	63,6	69,7	68,0	58,3	66,4
2e deciel	88,1	84,1	105,0	81,4	92,9
8e deciel	259,6	275,9	347,5	231,1	242,6
9e deciel	396,4	427,3	510,8	355,5	372,2
Currentratio					
gemiddelde	212,7	221,7	268,1	174,3	217,0
1e deciel	66,2	95,2	68,0	60,4	67,5
2e deciel	94,3	108,8	106,9	84,1	93,7
8e deciel	260,0	285,4	347,6	230,5	242,6
9e deciel	393,2	427,3	510,8	350,5	371,7
Rentabiliteit					
gemiddelde	4,5	10,3	17,3	-10,9	13,8
1e deciel	-27,5	-20,6	-5,5	-31,6	-92,3
2e deciel	-7,6	-3,2	0,6	-11,8	-8,4
8e deciel	32,5	37,9	32,2	7,3	100,0
9e deciel	77,3	68,2	71,1	11,6	147,1

Bron: CBS.

2.3.11 Spreiding van de rentabiliteit per sector, 2016

Uit figuur 2.3.11 blijkt dat de spreiding van de rentabiliteit relatief gering is bij de algemene ziekenhuizen en de VV-instellingen.

Grote variatie in de winstgevendheid is zichtbaar bij de thuiszorginstellingen, waarbij tien procent van de instellingen een winstmarge heeft kleiner dan -92 procent en tien procent groter dan 147 procent.

3. Ontwikkelingen 2012–2016

In deze paragraaf wordt de ontwikkeling van de kengetallen Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT), Weerstandsvermogen, Solvabiliteit, Current ratio en Omloopsnelheid kapitaal over de jaren 2012 tot en met 2016 beschreven.

De onderzoekspopulatie bestaat uit alle (concerns van) zorginstellingen waarvan de benodigde financiële gegevens zijn aangeleverd via DigiMV. In termen van de totale bedrijfsopbrengsten bedraagt de dekking van de zorginstellingen in deze analyse bijna 100 procent. Dat is ook in 2016 het geval.

3.1 Dekking door zorginstellingen(concerns) in de analyse per sector per jaar

	Concerns					Aandeel in de totale bedrijfsopbrengsten				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
	aantal					%				
Zorgsector totaal	776	821	841	903	864	99,8	100	99,8	99,1	98,7
Totaal Cure (excl. GGZ-Zvw)	106	104	103	95	90	100	100	100	100	99,8
Universitair medische centra	8	8	8	8	8	100	100	100	100	100
Algemene ziekenhuizen	75	73	72	64	61	100	100	99,9	100	100
Categorale ziekenhuizen	23	23	23	23	21	100	100	100	100	96,6
Totaal Care (incl. GGZ-Zvw)	670	717	738	808	774	99,7	100	99,7	98,3	97,7
Geestelijke Gezondheidszorg	106	116	122	163	99	100	100	100	100	99
Gehandicaptenzorg	137	149	162	177	180	100	100	100	98,8	98,5
Verpleging, verzorging en thuiszorg						99,5	99,9	99,6	97,5	96,8
Verpleging en verzorging	311	308	302	357	301					
Thuiszorg	116	144	152	111	194					

Bron: CBS.

3.1 Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT)

Het kengetal Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT) geeft aan hoe groot het resultaat voor belasting is ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten.

Zorginstellingen hebben traditioneel een relatief lage winstmarge. Tabel 3.1.1 laat zien dat het gemiddelde resultaat daalt van 3,8 procent in 2012 naar 2,1 procent in 2013. Tussen 2013 en 2015 loopt deze weer op naar 2,5 procent, maar in 2016 loopt de gemiddelde resultaat weer terug naar 2,2 procent. Deze ontwikkeling vindt met name plaats bij de care-sectoren. Het resultaat van care-instellingen daalde van 4,1 procent in 2012 naar 2,1 procent in 2013. Daarna stijgt deze weer naar 2,5 procent in 2015 om in 2016 weer te dalen naar 2,2 procent. Bij de cure instellingen steeg het gemiddelde resultaat tussen 2012 en 2013 van 2 procent naar 2,4 procent. In 2014 daalt het gemiddelde resultaat bij de cure instellingen naar 1,7 procent. In de jaren daarna blijft het resultaat ongeveer hetzelfde op 1,8 procent. 2013 is daarmee het enige jaar waarin het gemiddelde resultaat van de cure instellingen hoger is dan van de care instellingen.

3.1.1 Grenswaarden Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT), totale Zorg en Cure

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Zorg gemiddelde	3,8	2,1	2,4	2,5	2,2
1e deciel	-0,3	-3,2	-3,7	-4,2	-5,0
2e deciel	0,8	0,0	0,0	-0,7	-1,7
8e deciel	6,3	5,4	5,8	6,2	5,6
9e deciel	10,4	8,7	9,5	10,9	10,8

3.1.1 Grenswaarden Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT), totale Zorg en Cure (slot)

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Cure					
gemiddelde	2,0	2,4	1,7	1,8	1,8
1e deciel	0,3	-0,2	-1,0	-1,7	-0,4
2e deciel	0,9	0,7	0,2	0,3	0,4
8e deciel	3,1	4,2	3,5	3,0	2,9
9e deciel	4,1	5,2	4,2	4,5	4,1
Universitair medische centra					
gemiddelde	1,9	1,8	2,4	2,6	2,4
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	x	x	x	x	x
8e deciel	x	x	x	x	x
9e deciel	x	x	x	x	x
Algemene ziekenhuizen					
gemiddelde	1,9	2,5	1,7	1,5	1,6
1e deciel	0,1	-0,3	-1,0	-0,3	0,1
2e deciel	0,9	1,1	0,5	0,5	0,3
8e deciel	3,2	3,9	3,3	2,8	2,6
9e deciel	4,4	5,1	3,9	3,4	4,1
Categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen					
gemiddelde	2,4	2,5	1,4	2,4	2,0
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	0,8	0,5	-0,7	-2,8	-1,8
8e deciel	2,7	4,7	4,4	3,7	3,5
9e deciel	x	x	x	x	x

Bron: CBS.

3.1.2 Grenswaarden Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT) voor de Care-sector

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Care					
gemiddelde	4,1	2,1	2,6	2,5	2,2
1e deciel	-0,6	-3,8	-4,1	-4,6	-5,3
2e deciel	0,8	-0,2	0,0	-0,9	-2,0
8e deciel	7,1	5,9	6,4	6,9	6,3
9e deciel	11,1	9,5	10,4	11,4	12,5
Geestelijke gezondheidszorg					
gemiddelde	3,0	1,8	2,6	3,4	3,0
1e deciel	-1,7	-5,2	-5,7	-6,3	-4,3
2e deciel	0,1	-2,1	-1,7	-0,3	-1,1
8e deciel	7,7	6,9	7,2	9,9	7,1
9e deciel	10,3	11,6	10,8	16,6	13,2
Gehandicaptenzorg					
gemiddelde	4,8	4,2	4,6	5,3	4,6
1e deciel	0,7	-1,1	0,2	-0,9	-1,7
2e deciel	1,1	0,4	1,0	0,9	0,1
8e deciel	7,8	6,4	8,0	8,3	9,2
9e deciel	12,0	14,0	13,4	16,5	17,0

3.1.2 Grenswaarden Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT) voor de Care-sector (slot)

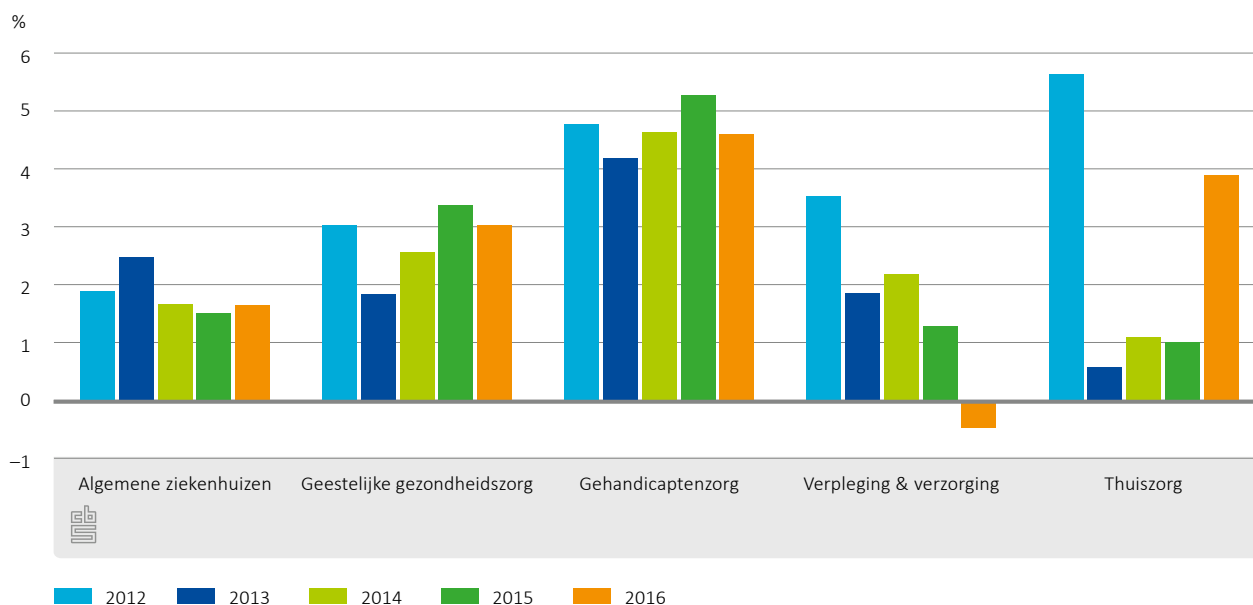
	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Verpleging & verzorging					
gemiddelde	3,5	1,8	2,2	1,3	-0,5
1e deciel	0,0	-2,5	-2,9	-5,0	-5,8
2e deciel	1,1	0,2	0,1	-1,5	-3,0
8e deciel	6,1	4,6	5,2	4,4	2,4
9e deciel	9,0	6,8	7,1	7,1	4,3
Thuiszorg					
gemiddelde	5,6	0,6	1,1	1,0	3,9
1e deciel	-4,3	-7,7	-9,0	-10,9	-10,6
2e deciel	0,0	-2,9	-3,9	-4,3	-1,9
8e deciel	11,8	8,4	9,1	7,5	12,1
9e deciel	21,7	18,5	15,6	13,6	18,3

Bron: CBS

De daling van het gemiddelde resultaat in 2016 ten opzichte van 2015 treedt bij alle sectoren in de care op, met uitzondering van de thuiszorginstellingen. In 2012 was het gemiddelde resultaat van de thuiszorginstellingen hoger dan het resultaat van de andere care sectoren. Van 2013 tot 2015 is het gemiddelde resultaat het laagste van alle care-sectoren. In 2016 is het gemiddelde resultaat weer gestegen en is hoger geworden dan die in de sector Verpleging en Verzorging. Die sector heeft in 2016 gemiddeld een negatief resultaat van -0,5 procent.

In 2016 is de winstmarge bij algemene ziekenhuizen iets gestegen van 1,5 procent naar 1,6 procent.

3.1.3 Ontwikkeling van het gemiddelde resultaat (EBT) per sector, 2012-2016

Bron CBS.

3.2 Weerstandsvermogen

In dit rapport onderscheiden we twee benaderingen voor solvabiliteit. In de zorg wordt de solvabiliteit veelal berekend door het eigen vermogen te delen door de totale bedrijfsopbrengsten. Deze maat, aangeduid met weerstandsvermogen, geeft aan of in geval van faillissement er voldoende eigen vermogen is om de leningen te kunnen aflossen.

Het weerstandsvermogen van de zorginstellingen is de laatste jaren toegenomen. In 2012 werd gemiddeld 24,2 procent behaald. In de jaren daarna is het gestadig gegroeid tot 31,2 procent in 2016. Het Waarborgfonds voor de zorg (WfZ) acht voor de zorginstellingen een vermogen van minimaal 15 procent wenselijk. Meer dan 20 procent van de instellingen voldoet echter niet aan de vermogenseisen van het WfZ. De spreiding is echter heel groot. Bij de ziekenhuizen groeide het gemiddelde weerstandsvermogen van 19,5 procent in 2012 naar 24,4 procent in 2016, terwijl de care-instellingen in dezelfde periode gemiddeld van 25 procent naar 32 procent groeiden. Binnen de sector cure scoren de categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen in 2016 gemiddeld 30,5 procent en halen de

3.2.1 Grenswaarden weerstandsvermogen voor totale Zorg en Cure

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Zorg					
gemiddelde	24,2	24,4	25,4	28,1	31,2
1e deciel	5,5	3,5	3,4	3,0	3,5
2e deciel	12,3	11,5	10,7	9,9	10,4
8e deciel	34,0	35,3	37,4	40,8	40,1
9e deciel	47,8	49,3	54,5	60,7	60,8
Totaal Cure					
gemiddelde	19,5	21,4	22,6	22,5	24,4
1e deciel	11,6	11,5	11,6	13,2	14,3
2e deciel	13,7	16,7	17,8	17,0	19,1
8e deciel	24,1	26,5	28,4	28,4	30,7
9e deciel	27,5	28,5	31,7	32,7	34,2
Universitair medische centra					
gemiddelde	20,5	21,6	24,0	25,6	26,7
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	x	x	x	x	x
8e deciel	x	x	x	x	x
9e deciel	x	x	x	x	x
Algemene ziekenhuizen					
gemiddelde	18,1	20,3	21,9	20,5	22,0
1e deciel	10,2	10,1	10,3	10,6	12,1
2e deciel	12,5	15,0	17,3	15,4	17,0
8e deciel	23,1	25,8	27,2	26,4	27,7
9e deciel	24,4	27,9	31,2	29,5	31,1
Categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen					
gemiddelde	23,4	25,0	24,4	27,2	30,5
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	17,6	19,1	18,6	18,0	20,9
8e deciel	29,5	29,5	30,2	30,7	33,6
9e deciel	x	x	x	x	x

Bron: CBS.

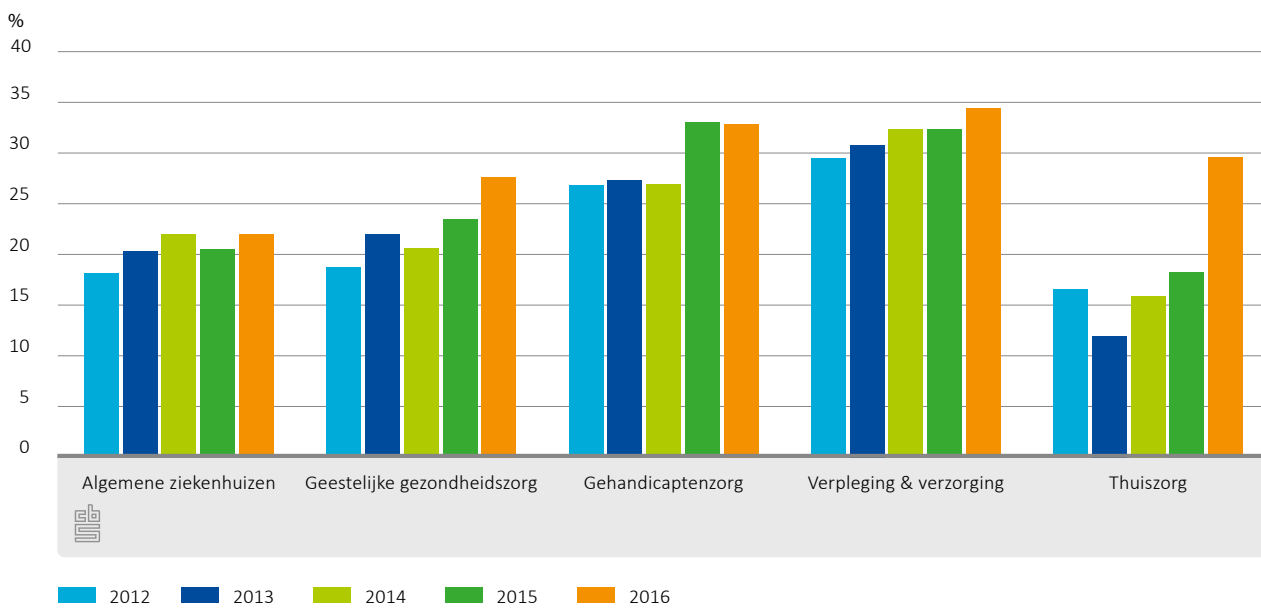
algemene ziekenhuizen 22 procent. Binnen de care-sector is vooral de vermogensontwikkeling van de instellingen voor verpleging en verzorging opvallend. Zij groeiden van 29,5 procent in 2012 naar gemiddeld 34,4 procent in 2016.

3.2.2 Grenswaarden weerstandsvermogen voor de Care-sector

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Care					
gemiddelde	25,0	24,9	25,8	28,7	32,0
1e deciel	4,5	3,0	2,2	2,3	2,9
2e deciel	12,0	10,5	10,2	8,9	9,3
8e deciel	36,4	38,4	39,3	43,4	42,1
9e deciel	49,6	51,7	56,1	63,2	63,5
Geestelijke gezondheidszorg					
gemiddelde	18,7	22,0	20,6	23,5	27,6
1e deciel	1,2	2,3	1,0	0,6	3,0
2e deciel	9,2	10,7	7,5	6,0	11,8
8e deciel	29,1	29,1	31,6	37,6	37,7
9e deciel	39,3	43,5	39,3	52,8	50,7
Gehandicaptenzorg					
gemiddelde	26,8	27,3	26,9	33,0	32,9
1e deciel	9,5	7,3	5,1	7,9	7,6
2e deciel	14,8	14,4	12,6	14,2	13,7
8e deciel	33,3	39,0	39,3	48,7	44,9
9e deciel	53,3	57,7	58,4	68,5	69,2
Verpleging & verzorging					
gemiddelde	29,5	30,8	32,3	32,3	34,4
1e deciel	12,0	12,5	11,7	5,6	10,6
2e deciel	17,6	18,7	19,4	15,3	18,1
8e deciel	42,1	44,5	46,0	47,1	49,1
9e deciel	52,4	55,2	57,7	63,6	68,5
Thuiszorg					
gemiddelde	16,6	12,0	15,9	18,2	29,6
1e deciel	-0,2	-5,7	-5,9	-5,4	-4,5
2e deciel	1,7	1,3	1,2	1,2	1,5
8e deciel	27,9	25,5	27,4	24,3	25,3
9e deciel	45,5	40,9	48,2	43,1	41,8

Bron: CBS.

3.2.3 Ontwikkeling van het gemiddelde weerstandsvermogen per sector, 2012–2016

3.3 Solvabiliteit

De tweede manier om solvabiliteit te berekenen is door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Dit geeft aan in welke mate een onderneming op een bepaald moment in staat is om aan haar totale verplichtingen te voldoen. Dit is de definitie die het meest gangbaar is in de bedrijfseconomie en daarom aangeduid wordt met solvabiliteit.

De ontwikkeling van de solvabiliteit volgens deze methode komt over het algemeen overeen met de uitkomsten van het weerstandsvermogen. We zien in 2016 ten opzichte van 2015 een groei in alle sectoren, waarbij de cure lager scoort dan de care. Binnen de care liggen de gemiddelde waarden in 2015 tussen de 28,1 en 42,9 procent, waar de ziekenhuizen gemiddeld meer dan 10 procentpunten lager scoren.

3.3.1 Grenswaarden solvabiliteit voor totale Zorg en Cure

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Zorg gemiddelde	30,2	30,2	29,8	33,9	34,9
1e deciel	10,3	10,0	9,6	8,4	9,7
2e deciel	16,1	16,3	17,7	18,2	19,2
8e deciel	48,2	50,8	53,1	56,4	57,1
9e deciel	63,1	65,3	67,7	70,3	71,0
Totaal Cure gemiddelde	18,7	20,7	22,2	23,6	26,0
1e deciel	9,5	11,7	12,1	13,2	14,2
2e deciel	12,6	14,6	16,0	17,0	18,6
8e deciel	24,4	26,9	29,5	31,0	34,5
9e deciel	27,9	30,7	33,5	34,6	37,0

3.3.1 Grenswaarden solvabiliteit voor totale Zorg en Cure (slot)

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Universitair medische centra					
gemiddelde	20,0	21,8	24,4	26,2	27,8
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	x	x	x	x	x
8e deciel	x	x	x	x	x
9e deciel	x	x	x	x	x
Algemene ziekenhuizen					
gemiddelde	16,7	19,2	20,9	22,1	25,0
1e deciel	9,2	11,4	9,7	10,2	13,1
2e deciel	11,0	13,7	14,9	16,3	18,1
8e deciel	21,9	25,6	27,5	30,5	32,5
9e deciel	24,8	29,5	31,0	32,9	36,8
Categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen					
gemiddelde	24,5	25,0	25,5	26,9	28,4
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	16,2	17,8	15,6	17,3	19,1
8e deciel	31,7	31,3	34,3	33,5	36,3
9e deciel	x	x	x	x	x

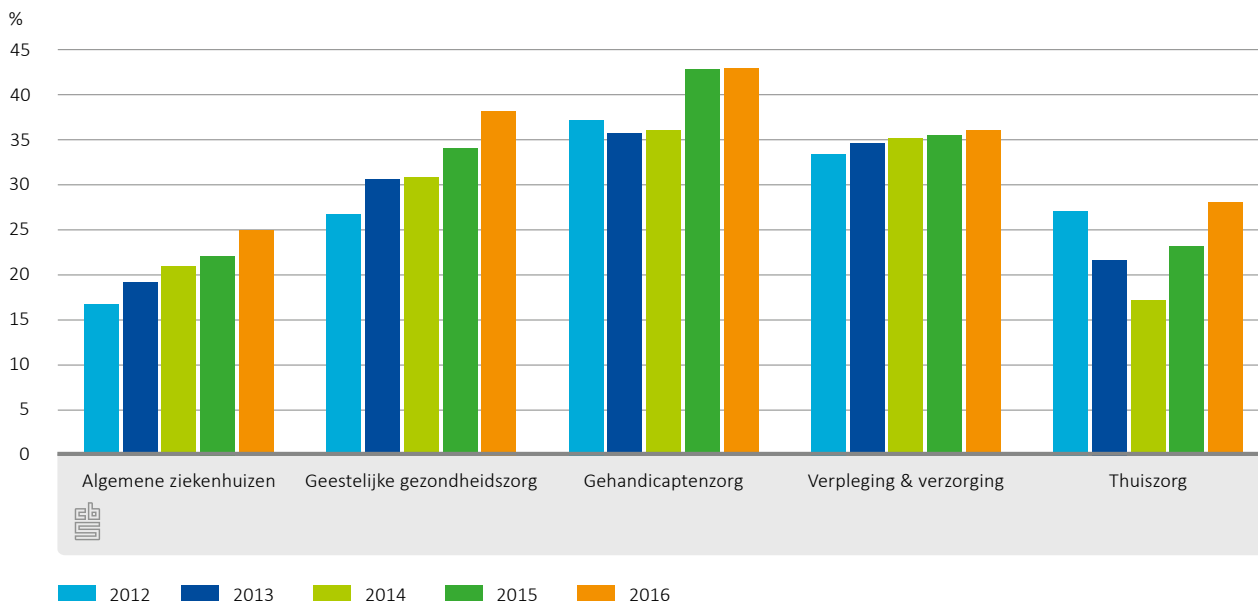
Bron: CBS.

3.3.2 Grenswaarden solvabiliteit voor de Care-sector

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Care					
gemiddelde	32,0	31,6	30,9	35,1	35,9
1e deciel	10,5	9,6	9,4	7,2	9,2
2e deciel	17,2	17,4	18,2	19,0	19,5
8e deciel	51,7	52,8	55,5	58,9	59,2
9e deciel	64,9	67,8	69,7	71,9	72,4
Geestelijke gezondheidszorg					
gemiddelde	26,7	30,6	30,8	34,0	38,2
1e deciel	1,7	3,3	2,4	1,4	9,6
2e deciel	11,4	12,9	14,4	14,1	18,1
8e deciel	47,8	52,8	55,1	63,2	64,9
9e deciel	62,6	66,0	68,9	75,6	72,8
Gehandicaptenzorg					
gemiddelde	37,2	35,7	36,0	42,8	42,9
1e deciel	14,1	14,5	15,9	16,1	20,1
2e deciel	20,1	20,1	22,2	24,5	25,0
8e deciel	54,0	59,2	61,3	68,1	69,0
9e deciel	73,2	75,6	76,5	82,0	79,3
Verpleging & verzorging					
gemiddelde	33,4	34,6	35,1	35,5	36,0
1e deciel	13,7	13,6	14,9	13,6	14,8
2e deciel	18,1	19,3	20,1	20,0	21,6
8e deciel	47,2	50,8	51,7	54,0	51,7
9e deciel	62,7	62,6	64,0	66,7	64,6
Thuiszorg					
gemiddelde	27,1	21,6	17,2	23,1	28,1
1e deciel	-0,8	-30,2	-35,3	-29,3	-14,8
2e deciel	9,6	7,7	7,5	5,5	6,4
8e deciel	56,5	58,0	59,9	53,1	62,0
9e deciel	67,6	69,5	71,0	69,7	74,5

Bron: CBS.

3.3.3 Ontwikkeling van de gemiddelde solvabiliteit per sector, 2012–2016

3.4 Current ratio

Het kengetal Current ratio is een maat voor de liquiditeit van een onderneming. De Current ratio wordt berekend door de vlottende activa te delen door de kortlopende schulden. Dit geeft aan in welke mate een onderneming op een bepaald moment in staat is om aan haar directe verplichtingen te voldoen. Een waarde boven de 100 betekent dat een onderneming de kortlopende verplichtingen kan betalen.

Alle sectoren hebben een Current ratio van ruim boven de 100 procent. De gemiddelde ratio is sinds 2012 toegenomen van 166 procent naar 209 procent in 2015, waarna de ratio weer iets daalt tot 204 procent in 2016. De daling vindt plaats bij de categorale ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg en de verpleging- en verzorgingshuizen en de thuiszorg. De instellingen voor gehandicaptenzorg hebben gemiddeld de hoogste ratio, namelijk 268 procent in 2016. De algemene ziekenhuizen hebben gemiddeld de laagste ratio, namelijk 123 procent in 2016.

3.4.1 Grenswaarden current ratio voor totale Zorg en Cure

	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal Zorg					
gemiddelde	166,2	180,0	185,8	209,7	204,3
1e deciel	35,1	55,9	57,7	66,9	69,6
2e deciel	60,7	77,6	86,1	92,8	95,5
8e deciel	211,5	221,1	241,5	265,6	246,0
9e deciel	297,8	336,1	351,0	397,2	372,8

3.4.1 Grenswaarden current ratio voor totale Zorg en Cure (slot)

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Cure					
gemiddelde	117,4	115,6	124,0	131,1	132,5
1e deciel	69,8	72,1	73,3	78,7	75,4
2e deciel	78,2	80,9	85,8	93,4	101,1
8e deciel	146,1	150,6	158,7	157,5	161,7
9e deciel	176,6	167,5	176,6	193,4	184,7
Universitair medische centra					
gemiddelde	120,0	126,7	136,8	139,7	146,6
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	x	x	x	x	x
8e deciel	x	x	x	x	x
9e deciel	x	x	x	x	x
Algemene ziekenhuizen					
gemiddelde	109,6	106,0	112,5	118,9	123,1
1e deciel	66,6	65,0	65,8	76,7	74,8
2e deciel	73,0	77,2	80,7	89,2	97,7
8e deciel	138,4	132,3	144,7	150,9	151,4
9e deciel	162,3	157,3	165,3	162,4	176,3
Categorale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen					
gemiddelde	141,7	142,0	155,5	161,8	154,3
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	101,2	114,0	116,6	119,8	119,3
8e deciel	181,5	181,7	182,0	212,0	195,0
9e deciel	x	x	x	x	x

Bron: CBS.

3.4.2 Grenswaarden current ratio voor de Care-sector

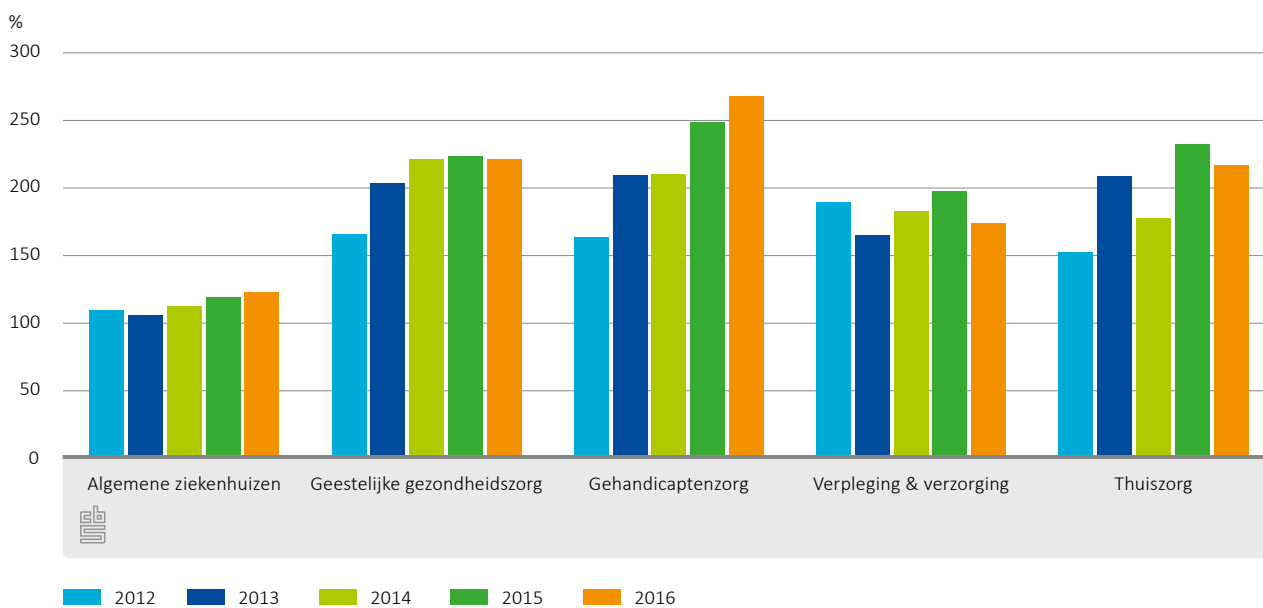
	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Care					
gemiddelde	174,0	189,4	194,5	219,0	212,7
1e deciel	32,8	53,8	53,7	65,0	66,2
2e deciel	56,1	76,8	86,5	91,8	94,3
8e deciel	219,3	236,2	264,9	285,5	260,0
9e deciel	315,2	357,8	372,2	422,9	393,2
Geestelijke gezondheidszorg					
gemiddelde	165,7	203,7	221,6	224,0	221,7
1e deciel	51,2	86,3	85,3	91,1	95,2
2e deciel	67,6	99,7	100,9	107,9	108,8
8e deciel	250,9	247,0	297,5	303,9	285,4
9e deciel	312,0	385,2	411,7	468,8	427,3
Gehandicaptenzorg					
gemiddelde	163,9	209,7	210,5	249,0	268,1
1e deciel	23,4	47,0	50,1	67,3	68,0
2e deciel	43,0	63,4	78,4	90,7	106,9
8e deciel	222,9	261,9	267,9	331,4	347,6
9e deciel	403,1	457,8	399,8	550,8	510,8
Verpleging & verzorging					
gemiddelde	189,3	164,9	183,2	197,7	174,3
1e deciel	32,9	51,5	53,7	53,1	60,4
2e deciel	58,6	73,5	85,4	84,2	84,1
8e deciel	221,2	235,8	273,8	282,0	230,5
9e deciel	314,5	341,0	351,4	361,2	350,5

3.4.2 Grenswaarden current ratio voor de Care-sector (slot)

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Thuiszorg gemiddelde	152,3	209,1	177,4	232,7	217,0
1e deciel	17,5	51,5	45,1	66,2	67,5
2e deciel	45,6	74,3	77,8	89,0	93,7
8e deciel	205,2	220,0	211,8	221,7	242,6
9e deciel	299,2	310,4	323,7	379,5	371,7

Bron: CBS.

3.4.3 Ontwikkeling van de gemiddelde current ratio per sector, 2012–2016

Bron CBS.

3.5 Omloopsnelheid kapitaal

Het kengetal Omloopsnelheid kapitaal is een maat voor de kapitaalsintensiteit. De Omloopsnelheid kapitaal wordt berekend door de bedrijfsopbrengst te delen door de totale activa. Dit geeft de verhouding tussen de omzet en het geïnvesteerd vermogen in een jaar. Hoe hoger de Omloopsnelheid kapitaal hoe lager de kapitaalsintensiteit.

De Omloopsnelheid kapitaal is tussen 2012 en 2016 toegenomen van 180 procent naar 195 procent. De Omloopsnelheid kapitaal groeit zowel in de cure- als in de care-sector licht. Bij de categorale ziekenhuizen, de thuiszorg en de verpleging & verzorging is er in 2016 ten opzichte van 2012 sprake van een daling van de omloopsnelheid, Deze is bij de thuiszorg zelfs behoorlijk, van 389 procent in 2011 naar 343 procent in 2016.

De verschillende sectoren hebben een verschillende Omloopsnelheid kapitaal. De cure-sector heeft een lagere Omloopsnelheid dan de care-sector. Dit komt doordat de cure-sector relatief veel vastgoed en apparatuur gebruikt en daardoor een hoge kapitaalsintensiteit heeft.

De thuiszorginstellingen hebben een lager aandeel vastgoed dan andere instellingen en daardoor de hoogste Omloopsnelheid kapitaal.

3.5.1 Grenswaarden omloopsnelheid kapitaal voor totale Zorg en Cure

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Zorg					
gemiddelde	180,6	201,8	201,4	188,2	194,9
1e deciel	68,4	71,5	71,5	70,9	72,4
2e deciel	87,4	88,0	87,2	88,7	91,1
8e deciel	225,7	246,9	272,2	261,1	279,7
9e deciel	339,3	384,9	397,2	373,9	389,8
Totaal Cure					
gemiddelde	97,6	101,1	102,7	109,9	113,1
1e deciel	68,5	71,0	73,7	78,1	75,7
2e deciel	75,5	78,2	80,6	89,7	93,9
8e deciel	115,7	117,3	126,0	128,2	132,3
9e deciel	128,8	148,6	145,0	144,7	149,4
Universitair medische centra					
gemiddelde	96,9	100,9	101,3	103,4	105,6
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	x	x	x	x	x
8e deciel	x	x	x	x	x
9e deciel	x	x	x	x	x
Algemene ziekenhuizen					
gemiddelde	95,4	100,7	102,3	113,3	117,8
1e deciel	67,9	70,8	73,6	82,1	92,3
2e deciel	73,5	76,5	81,5	92,8	100,0
8e deciel	115,6	118,3	128,9	130,2	134,5
9e deciel	124,9	148,8	155,9	146,8	153,8
Categoriale ziekenhuizen en revalidatie-instellingen					
gemiddelde	104,8	102,6	104,4	102,6	102,1
1e deciel	x	x	x	x	x
2e deciel	78,5	76,4	77,6	76,6	72,6
8e deciel	132,8	133,4	129,8	118,7	127,1
9e deciel	x	x	x	x	x

Bron: CBS.

3.5.2 Grenswaarden omloopsnelheid kapitaal voor de Care-sector

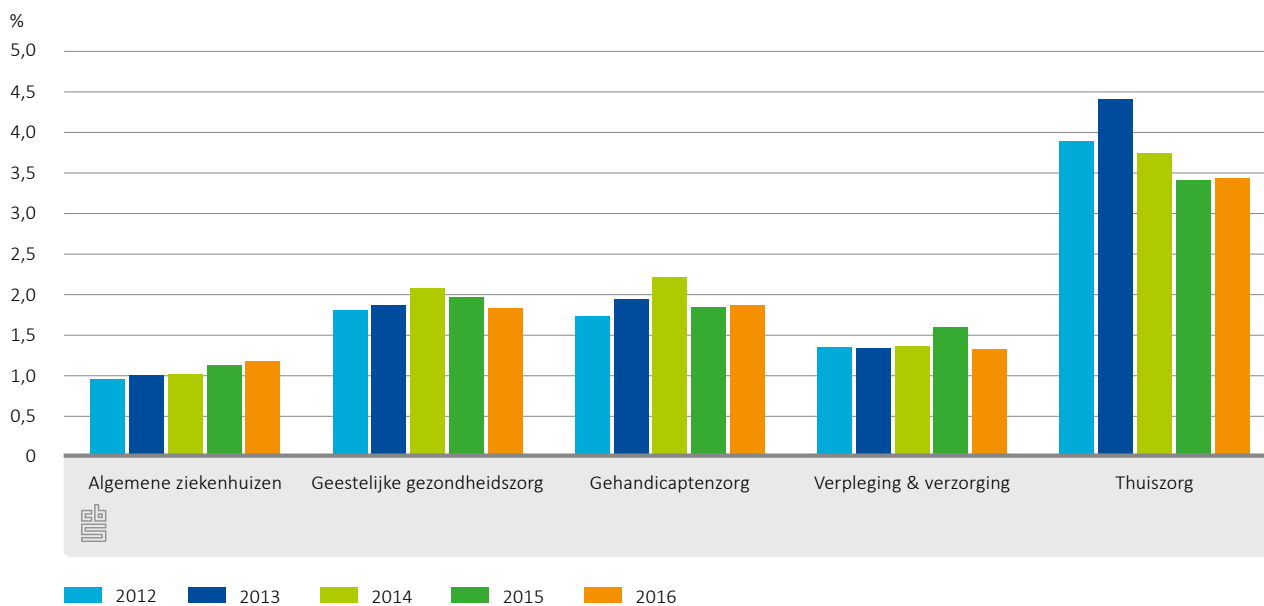
	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Totaal Care					
gemiddelde	193,7	216,4	215,3	197,5	204,4
1e deciel	68,3	71,3	70,0	69,9	71,3
2e deciel	89,8	91,7	90,5	88,3	90,8
8e deciel	247,6	268,6	301,8	285,5	299,6
9e deciel	363,4	399,4	436,7	384,4	406,1
Geestelijke gezondheidszorg					
gemiddelde	180,4	186,2	207,2	196,1	182,5
1e deciel	80,9	85,1	89,9	89,0	97,6
2e deciel	96,3	104,9	105,2	105,5	106,7
8e deciel	221,7	233,9	284,9	252,8	244,2
9e deciel	300,6	324,7	368,4	346,1	357,8

3.5.2 Grenswaarden omloopsnelheid kapitaal voor de Care-sector (slot)

	2012	2013	2014	2015	2016
	%				
Gehandicaptenzorg					
gemiddelde	173,3	194,3	221,9	184,1	187,1
1e deciel	91,3	85,6	84,6	75,8	80,6
2e deciel	108,9	100,5	102,4	97,7	96,8
8e deciel	222,2	239,5	279,1	251,6	280,2
9e deciel	287,0	350,5	398,0	360,0	376,6
Verpleging & verzorging					
gemiddelde	134,4	133,4	135,7	160,1	132,6
1e deciel	56,6	56,6	57,9	60,7	61,4
2e deciel	72,2	72,7	72,8	76,7	73,4
8e deciel	177,5	174,9	178,5	210,3	172,7
9e deciel	231,0	232,1	231,1	327,2	230,8
Thuiszorg					
gemiddelde	389,2	441,3	374,7	340,5	343,0
1e deciel	135,3	148,6	114,4	133,2	113,8
2e deciel	174,7	190,2	172,2	176,5	174,3
8e deciel	489,2	535,4	540,7	461,7	450,9
9e deciel	720,6	787,5	700,0	614,8	585,3

Bron: CBS.

3.5.3 Ontwikkeling van de gemiddelde omloopsnelheid kapitaal per sector, 2012-2016

Bron CBS.

4. Bedrijfskosten en personeelsomvang van Care-instellingen

In deze paragraaf worden de kosten van Care-instellingen over de periode 2012–2016 gerelateerd aan de personeelsformatie. In bijlage 2 staat een compleet beeld met kernvariabelen uit de Care.

4.1 Bedrijfskosten per arbeidsjaar

In tabel 4.1.1 is de verdeling gegeven van de totale bedrijfskosten per arbeidsjaar per verslagjaar. Voor de vergelijkbaarheid zijn de bedragen gecorrigeerd voor inflatie naar het prijspeil van 2016. In de opvolgende tabellen zijn de bedrijfskosten nader gespecificeerd. In tabel 4.1.4 zijn de arbeidskosten per arbeidsjaar weergegeven, in tabel 4.1.5 de overige bedrijfskosten en in tabel 4.1.6 de onderhouds- en energiekosten.

4.1.1 Grenswaarden Bedrijfskosten per arbeidsjaar voor de Care-sector

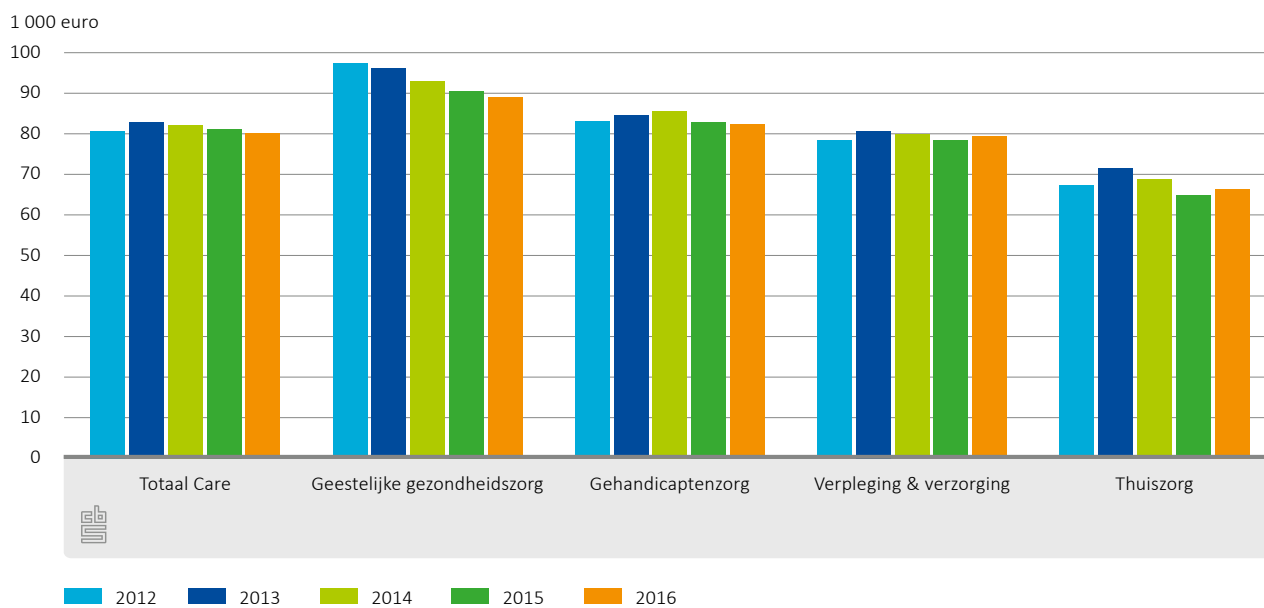
	2012	2013	2014	2015	2016
	euro				
Totaal Care					
1e deciel	62 907	62 856	59 822	58 084	50 639
2e deciel	68 751	70 531	68 848	66 516	65 781
3e deciel	73 379	75 037	73 871	72 526	71 107
4e deciel	76 768	78 826	78 225	76 706	75 568
5e deciel	80 740	82 752	82 207	81 197	80 113
6e deciel	84 539	86 155	86 044	84 774	83 778
7e deciel	89 079	90 440	90 630	88 632	87 699
8e deciel	96 208	95 699	96 305	96 223	93 202
9e deciel	108 975	109 783	112 531	120 122	109 675
Geestelijke gezondheidszorg					
1e deciel	73 991	81 143	71 461	60 047	64 832
2e deciel	87 245	87 170	79 796	70 470	73 350
3e deciel	89 512	91 207	85 005	81 985	80 793
4e deciel	94 211	93 403	90 022	87 452	86 694
5e deciel	97 347	96 057	93 008	90 616	89 138
6e deciel	100 928	100 333	95 763	97 486	92 568
7e deciel	104 899	104 813	100 037	107 570	95 250
8e deciel	110 996	110 311	107 975	150 999	99 812
9e deciel	124 272	126 046	133 463	240 862	115 183
Gehandicaptenzorg					
1e deciel	69 978	69 436	69 653	65 322	64 355
2e deciel	74 093	75 701	75 057	71 549	71 957
3e deciel	76 582	77 976	77 988	76 073	75 107
4e deciel	79 545	81 259	81 595	79 153	79 789
5e deciel	82 991	84 533	85 563	82 864	82 323
6e deciel	85 837	86 486	88 447	85 567	85 294
7e deciel	88 606	89 866	91 866	88 660	88 504
8e deciel	92 493	92 684	96 782	96 572	93 779
9e deciel	104 115	103 745	118 966	123 388	115 664

4.1.1 Grenswaarden Bedrijfskosten per arbeidsjaar voor de Care-sector (slot)

	2012	2013	2014	2015	2016
	euro				
Verpleging & verzorging					
1e deciel	65 991	67 247	66 111	61 555	67 192
2e deciel	69 739	71 046	70 604	68 244	70 279
3e deciel	73 084	74 067	73 913	72 580	73 142
4e deciel	75 980	77 740	76 890	75 623	76 847
5e deciel	78 254	80 689	79 905	78 326	79 255
6e deciel	81 466	82 864	82 756	81 495	82 091
7e deciel	84 187	85 347	85 807	84 208	84 634
8e deciel	87 903	89 605	89 929	88 147	87 074
9e deciel	96 137	95 390	95 477	94 232	93 214
Thuiszorg					
1e deciel	42 663	45 994	43 037	41 896	36 382
2e deciel	52 233	53 255	52 568	47 790	44 025
3e deciel	59 067	60 298	56 109	55 542	50 267
4e deciel	61 900	65 284	63 002	60 353	57 660
5e deciel	67 293	71 432	68 723	64 815	66 449
6e deciel	72 759	75 919	75 762	74 945	73 200
7e deciel	79 224	86 322	89 475	88 267	87 463
8e deciel	108 000	105 200	105 308	102 693	109 952
9e deciel	170 568	156 419	148 338	155 589	165 977

Bron: CBS.

4.1.2 Ontwikkeling van de bedrijfskosten per arbeidsjaar per sector (mediaan)

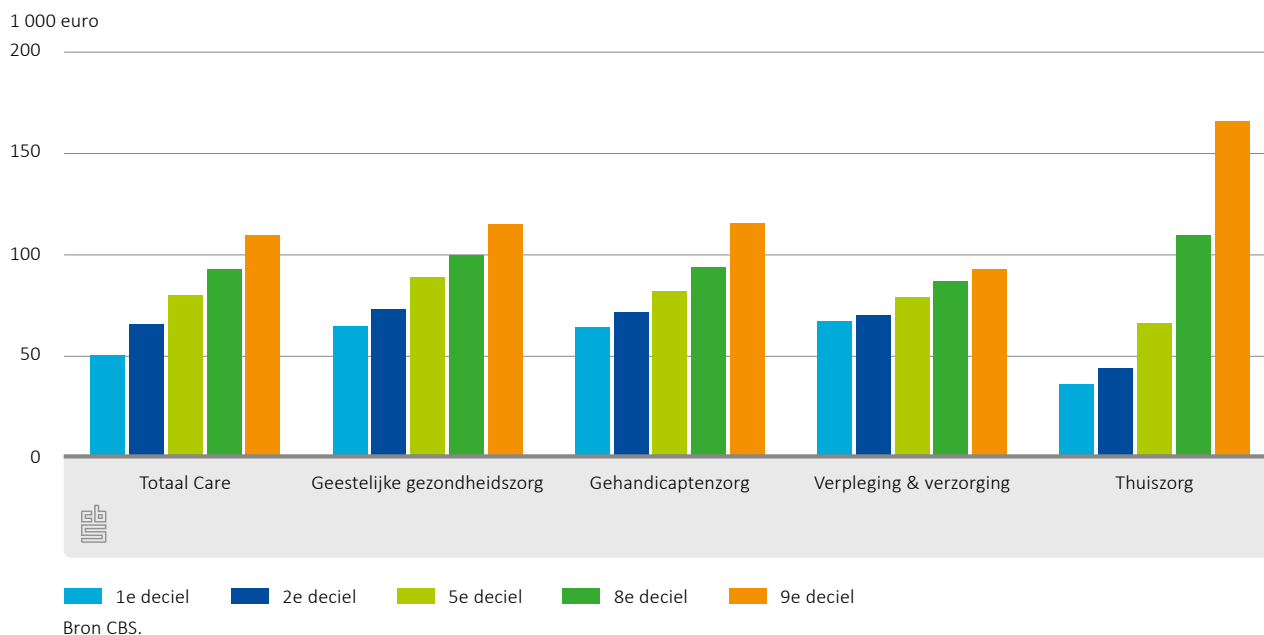

Bron CBS.

Figuur 4.1.2 laat zien dat de mediane bedrijfskosten, op prijspeil 2016, per arbeidsjaar bij de GGZ-instellingen na 2012 gestaag dalen. Bij de andere instellingen zien we licht wisselende bedrijfskosten zonder een duidelijke ontwikkeling.

De verschillen binnen de sectoren zijn het grootst bij thuiszorginstellingen. Tien procent van de thuiszorginstellingen heeft minder dan €36.500 bedrijfskosten per arbeidsjaar in 2016. Aan de andere kant heeft ook tien procent van de thuiszorginstellingen meer dan € 166 000 bedrijfskosten per arbeidsjaar. Enkele thuiszorginstellingen hebben relatief weinig personeel in loondienst en relatief veel ingehuurd personeel. Hierdoor zijn de (overige) bedrijfskosten per arbeidsjaar voor deze instellingen erg hoog. Voor V&V-instellingen is de spreiding het kleinst, daar heeft tachtig procent van de concerns tussen de € 67 000 en € 93 000 bedrijfskosten per arbeidsjaar in 2016.

4.1.3 Spreiding van de bedrijfskosten per arbeidsjaar per sector, 2016

4.1.4 Grenswaarden Arbeidskosten per arbeidsjaar voor de Care-sector

	2012	2013	2014	2015	2016
	euro				
Totaal Care					
1e deciel	40 366	40 165	38 533	35 372	33 345
2e deciel	43 679	45 026	44 295	43 071	42 076
3e deciel	45 833	47 605	46 979	46 290	45 682
4e deciel	47 820	49 709	49 896	48 510	48 472
5e deciel	49 790	51 540	51 324	50 239	50 104
6e deciel	51 561	53 593	53 196	51 891	52 240
7e deciel	53 422	55 345	55 687	54 048	54 452
8e deciel	56 277	58 421	58 564	57 664	57 294
9e deciel	64 249	64 831	63 865	64 723	62 810
Geestelijke gezondheidszorg					
1e deciel	43 529	48 933	39 468	36 306	40 911
2e deciel	52 957	52 488	50 557	42 673	45 917
3e deciel	57 261	55 673	52 932	48 309	48 619
4e deciel	61 106	61 245	55 587	51 644	53 201
5e deciel	63 459	62 479	58 731	55 999	57 836
6e deciel	65 106	64 230	62 163	60 760	61 187
7e deciel	67 160	66 958	65 109	64 522	63 093
8e deciel	69 910	69 498	69 143	69 875	64 581
9e deciel	75 183	75 249	74 823	86 830	68 907

4.1.4 Grenswaarden Arbeidskosten per arbeidsjaar voor de Care-sector (slot)

	2012	2013	2014	2015	2016
	euro				
Gehandicaptenzorg					
1e deciel	43 618	42 837	39 355	36 217	37 844
2e deciel	45 840	46 278	46 546	44 179	44 925
3e deciel	47 410	49 268	49 537	48 250	48 360
4e deciel	49 067	50 697	50 856	49 984	49 646
5e deciel	50 410	52 640	52 374	51 014	50 753
6e deciel	52 016	54 152	54 443	52 052	52 379
7e deciel	52 559	55 623	56 236	53 852	54 189
8e deciel	54 718	56 839	58 424	56 675	56 081
9e deciel	58 189	59 232	60 577	60 190	60 162
Verpleging & verzorging					
1e deciel	41 863	42 944	43 590	41 091	43 203
2e deciel	43 946	45 473	45 749	44 755	45 422
3e deciel	45 480	46 891	47 130	46 551	47 476
4e deciel	47 024	48 455	49 246	48 310	49 114
5e deciel	48 196	50 375	50 426	49 392	50 192
6e deciel	49 954	51 648	51 980	51 207	51 845
7e deciel	51 453	53 474	53 205	52 480	53 722
8e deciel	53 027	54 626	55 559	54 406	55 059
9e deciel	55 521	57 219	57 990	57 333	57 622
Thuiszorg					
1e deciel	26 624	29 960	26 090	27 743	22 737
2e deciel	35 472	34 147	34 026	33 297	29 135
3e deciel	40 236	39 736	38 783	38 183	33 730
4e deciel	42 313	44 813	43 576	42 581	38 993
5e deciel	46 031	48 418	46 116	45 296	42 366
6e deciel	48 661	51 274	49 829	48 226	47 414
7e deciel	50 459	53 909	51 989	50 011	52 873
8e deciel	54 398	58 324	59 214	56 648	57 961
9e deciel	66 084	67 563	69 287	70 277	66 429

Bron: CBS.

4.1.5 Grenswaarden Overige bedrijfskosten per arbeidsjaar Care-sector

	2012	2013	2014	2015	2016
	euro				
Totaal Care					
1e deciel	16 016	15 553	15 148	12 710	11 097
2e deciel	19 224	19 208	18 596	17 683	17 092
3e deciel	21 423	21 544	21 045	20 401	19 862
4e deciel	23 041	22 975	22 654	22 282	22 232
5e deciel	24 936	24 665	24 211	24 140	24 309
6e deciel	26 852	27 103	26 602	26 688	26 668
7e deciel	29 710	30 398	29 752	30 291	29 575
8e deciel	34 224	35 196	35 328	35 799	34 800
9e deciel	44 755	46 004	46 792	56 935	49 108
Geestelijke gezondheidszorg					
1e deciel	20 994	21 781	18 718	16 690	19 031
2e deciel	22 522	23 701	21 514	20 150	21 131
3e deciel	24 663	25 337	23 481	22 839	23 252
4e deciel	26 259	27 336	24 641	24 741	25 214
5e deciel	27 907	29 970	26 906	28 997	26 874
6e deciel	30 713	32 234	30 376	32 391	29 144
7e deciel	35 725	37 644	35 227	36 308	32 922
8e deciel	39 006	41 942	41 550	58 203	36 914
9e deciel	51 900	56 999	68 467	148 044	42 404

4.1.5 Grenswaarden Overige bedrijfskosten per arbeidsjaar Care-sector (slot)

	2012	2013	2014	2015	2016
	euro				
Gehandicaptenzorg					
1e deciel	18 536	19 100	19 218	16 726	15 786
2e deciel	20 811	20 886	21 113	20 502	20 117
3e deciel	22 477	22 336	22 954	22 289	22 340
4e deciel	24 497	23 365	25 088	23 486	24 290
5e deciel	26 035	25 921	27 345	26 402	26 555
6e deciel	28 928	29 235	29 659	29 380	30 064
7e deciel	32 250	32 331	34 091	33 458	32 574
8e deciel	37 075	36 150	37 659	36 971	36 515
9e deciel	48 594	50 664	60 029	59 950	52 807
Verpleging & verzorging					
1e deciel	17 565	17 281	16 601	14 438	16 850
2e deciel	19 545	20 207	18 952	17 903	19 031
3e deciel	21 370	21 552	20 995	20 090	20 355
4e deciel	22 877	22 756	22 125	21 784	21 681
5e deciel	24 363	23 884	23 287	23 062	23 540
6e deciel	25 826	25 644	24 683	24 580	25 390
7e deciel	27 740	27 598	26 838	26 624	27 004
8e deciel	30 222	30 100	29 412	30 342	29 218
9e deciel	36 131	35 228	34 859	36 573	34 618
Thuiszorg					
1e deciel	8 948	8 671	9 235	8 451	5 915
2e deciel	11 248	11 980	11 756	10 110	8 802
3e deciel	14 568	14 166	14 860	11 452	11 048
4e deciel	17 003	16 499	18 093	14 891	13 591
5e deciel	19 044	18 326	20 047	18 457	19 308
6e deciel	23 009	23 339	24 445	23 821	24 144
7e deciel	30 547	31 746	31 581	31 302	32 428
8e deciel	47 309	48 186	40 444	51 330	54 549
9e deciel	99 101	89 253	85 660	75 707	104 287

Bron: CBS..

4.1.6 Grenswaarden Onderhoud- en energiekosten per arbeidsjaar Care-sector

	2012	2013	2014	2015	2016
	euro				
Totaal Care					
1e deciel	73	0	0	0	0
2e deciel	1 389	800	433	193	243
3e deciel	2 133	1 991	1 550	1 172	1 302
4e deciel	2 586	2 408	2 260	1 939	1 961
5e deciel	2 930	2 839	2 681	2 461	2 394
6e deciel	3 259	3 251	3 029	2 815	2 756
7e deciel	3 613	3 642	3 435	3 206	3 176
8e deciel	4 081	4 181	4 012	3 710	3 599
9e deciel	5 261	5 395	4 889	5 016	5 106
Geestelijke gezondheidszorg					
1e deciel	0	0	0	0	0
2e deciel	613	540	259	0	545
3e deciel	1 516	1 436	875	270	1 194
4e deciel	2 317	1 893	1 477	943	1 515
5e deciel	2 689	2 283	2 238	1 559	2 175
6e deciel	3 030	2 738	2 625	1 931	2 416
7e deciel	3 567	3 499	2 983	2 532	2 809
8e deciel	3 798	4 412	4 132	3 067	3 283
9e deciel	5 622	6 136	5 712	5 098	4 694

4.1.6 Grenswaarden Onderhoud- en energiekosten per arbeidsjaar Care-sector (slot)

	2012	2013	2014	2015	2016
Gehandicaptenzorg					
1e deciel	1 890	923	317	308	215
2e deciel	2 267	2 197	1 547	1 592	1 517
3e deciel	2 688	2 444	2 464	2 260	2 054
4e deciel	2 925	2 761	2 838	2 631	2 416
5e deciel	3 102	2 977	3 153	2 923	2 705
6e deciel	3 330	3 321	3 373	3 282	3 039
7e deciel	3 718	3 639	3 740	3 625	3 399
8e deciel	4 131	4 184	4 308	4 206	3 763
9e deciel	4 989	5 157	5 343	5 575	5 148
Verpleging & verzorging					
1e deciel	1 961	2 139	1 967	355	1 683
2e deciel	2 416	2 493	2 340	1 788	2 064
3e deciel	2 738	2 839	2 610	2 199	2 394
4e deciel	3 057	3 130	2 884	2 557	2 654
5e deciel	3 305	3 429	3 163	2 817	2 859
6e deciel	3 579	3 671	3 402	3 127	3 176
7e deciel	3 938	3 954	3 743	3 414	3 520
8e deciel	4 480	4 570	4 249	4 066	4 019
9e deciel	5 625	5 619	5 219	5 074	5 293
Thuiszorg					
1e deciel	0	0	0	0	0
2e deciel	0	0	0	0	0
3e deciel	0	0	0	0	0
4e deciel	30	43	0	0	0
5e deciel	190	165	125	77	79
6e deciel	482	330	241	188	187
7e deciel	792	659	722	354	567
8e deciel	1 465	1 474	1 287	1 061	1 321
9e deciel	3 073	2 758	2 087	2 189	3 526

Bron: CBS.

5. Conclusie

Benchmarkgegevens zijn nuttig bij het beoordelen van de financiële prestaties van individuele zorginstellingen. Naast de gemiddelde waarden per sector wordt ook de spreiding weergegeven. Dit maakt het tevens mogelijk om de zorgsectoren met elkaar te vergelijken. Bij ziekenhuizen is het resultaat uit gewone bedrijfsvoering iets lager dan bij care-instellingen. Bovendien is de spreiding kleiner. Zo heeft 80 procent van de algemene ziekenhuizen in 2016 een resultaat tussen 0,1 en 4,1 procent van de bedrijfsopbrengsten, waar 80 procent van de instellingen voor care een resultaat tussen de –5,3 procent en 12,5 procent behalen. Bij thuiszorginstellingen loopt deze marge zelfs van –10,6 tot 18,3 procent.

De resultaten van thuiszorginstellingen wijken vaker af van instellingen uit de andere sectoren. Doordat de zorg extramuraal wordt geleverd zijn de afschrijvingen op vaste activa en kosten ten behoeve van overnachtende patiënten, zoals hotelmatige kosten, veel lager dan in sectoren waar intramurale zorg wordt geleverd.

Voor de kengetallen Resultaat gewone bedrijfsvoering (EBT), Weerstandsvermogen, Solvabiliteit en Current Ratio is de ontwikkeling in de afgelopen vijf verslagjaren weergegeven.

Het gemiddelde resultaat van zorginstellingen daalt van 3,8 procent in 2012 naar 2,1 procent in 2013. Daarna stijgt het resultaat tot 2,5 procent in 2015, om in 2016 weer te dalen naar 2,2 procent. Deze ontwikkeling wordt voornamelijk door de care sectoren behaald. Het resultaat van ziekenhuizen groeide van 2 procent in 2012 naar 2,4 procent in 2013 en daalt vervolgens naar 1,7 procent in 2014 en blijft de daaropvolgende jaren ongeveer gelijk.

We onderscheiden twee benaderingen van de solvabiliteit van instellingen. Weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale bedrijfsopbrengsten. Bij solvabiliteit wordt het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal. Voor ziekenhuizen leveren beide berekeningswijzen nagenoeg hetzelfde resultaat op. Er is weinig verschil tussen het eigen vermogen in relatie tot de bedrijfsopbrengsten en het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal. De gemiddelde solvabiliteit en het weerstandsvermogen bij ziekenhuizen nemen toe van 19 procent in 2012 naar 24–26 procent in 2016. Het weerstandsvermogen van instellingen in de care sectoren groeit van 25 procent in 2012 naar 32 procent in 2016, terwijl de solvabiliteit stijgt van 32 procent in 2012 naar 36 procent in 2016.

Het Waarborgfonds voor de zorg acht voor de zorginstellingen een weerstandsvermogen van minimaal 15 procent wenselijk. De analyse laat zien dat minimaal 10 procent van alle zorginstellingen deze norm in 2016 niet haalt.

De ontwikkelingen van de bedrijfskosten per arbeidsjaar in Care-instellingen laten weinig grote verschuivingen zien. De mediane bedrijfskosten per arbeidsjaar zijn in de periode 2012-2013 met ongeveer 2 procentpunt gestegen. In de jaren daarna dalen deze relatieve kosten bij de Care-instellingen weer tot 80,1 procent in 2016.

Lijst van begrippen en afkortingen

Afschrijvingen op vaste activa – De waardevermindering van duurzame productiemiddelen, zoals machines, gebouwen, vervoermiddelen en software, als gevolg van normale slijtage en voorzienbare economische veroudering.

Algemene kosten – Kosten van administratie, communicatie, algemeen beheer, verzekeringen en belastingen en dergelijke.

Andere bedrijfskosten – Alle, niet eerder genoemde bedrijfskosten. Exclusief personeelskosten, afschrijvingen, kosten voeding, andere hotelmatige kosten, algemene kosten, cliënt-/bewonergebonden kosten, terrein- en gebouwgebonden kosten, huur/leasing kapitaalgoederen.

Arbeidsjaar – Arbeidsjaar is een maat voor het arbeidsvolume die wordt berekend door alle banen (voltijd en deeltijd) in een jaar om te rekenen naar voltijdequivalenten (vte).

AWBZ – Algemene Wet Bijzondere Zorgkosten

CIBG – Het CIBG is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De organisatie startte in 1995 als project en is sinds 2003 een zelfstandige uitvoeringsorganisatie.

Cliënt- en bewonersgebonden kosten – Kosten van onderzoek, behandeling (inclusief medicijnen), verpleging, verzorging, instrumentarium en apparatuur. Exclusief personeelskosten.

Effecten – Beleggingen die op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten en niet bedoeld als deelneming of om invloed uit te oefenen.

Eigen vermogen – Totaal activa minus vreemd vermogen.

Financieel resultaat – De financiële baten minus de financiële lasten. De baten bestaan uit rentebaten, baten uit deelnemingen, ontvangen dividenden, winst op beleggingen en overige financiële baten. De lasten omvatten de rentelasten, de kosten van leningen, het verlies op deelnemingen en het verlies op beleggingen.

Financiële vaste activa – Vaste activa die betrekking hebben op financiële kapitaalgoederen zoals deelnemingen in andere ondernemingen, beleggingen in vastgoed of effecten, hypotheken, leningen op schuldbekentenis, bancaire kredietverlening, en zaken als vorderingen die op lange termijn aan derden (anders dan uit hoofde van een kapitaal-deelneming) ter beschikking zijn gesteld.

Financieringsoverschot – Schulden uit hoofde van financieringsoverschot. Het financieringsverschil is het geaccumuleerde verschil tussen het wettelijk vastgestelde jaarlijkse budget voor AWBZ- en ZVW-zorg en de daarop ontvangen vergoedingen. In het geval van een negatief financieringsverschil (oftewel meer ontvangen dan volgens het budget vastgesteld) is sprake van een schuld genaamd 'financieringsoverschot'.

Financieringstekort – Vorderingen uit hoofde van financieringstekort. Het financieringsverschil is het geaccumuleerde verschil tussen het wettelijk vastgestelde jaarlijkse budget voor AWBZ- en Zvw-zorg en de daarop ontvangen vergoedingen. In het geval van een positief financieringsverschil (oftewel minder ontvangen dan volgens het budget vastgesteld) is sprake van een vordering genaamd 'financieringstekort'.

Huur/operationele leasing kap.goederen – Huur en operationele leasing kapitaalgoederen.

Immateriële vaste activa – Vaste activa die betrekking hebben op niet-tastbare kapitaalgoederen zoals concessies, vergunningen, octrooien, patenten, goodwill.

Kortlopende schulden – Verplichtingen die in het komende boekjaar moeten worden nagekomen.

Kortlopende vorderingen – Vorderingen met een (resterende) looptijd van hoogstens een jaar. Exclusief financieringstekort, kortlopende effecten en liquide middelen.

Kosten uitzendkrachten en overige inleen – Betalingen voor stagiaires, uitzendkrachten en overig ingehuurd personeel. Exclusief vergoedingen (zoals de zogenaamde lumpsum) voor vrijgevestigde medische specialisten praktijkhoudend in algemene en categorale ziekenhuizen.

Liquide middelen – Chartaal geld en girale en overige deposito's.

NZa – Nederlandse Zorgautoriteit

Materiële vaste activa – Vaste activa die betrekking hebben op tastbare kapitaalgoederen zoals gebouwen, terreinen en machines.

Onderhanden werk u.h.v. DBC's – Onderhanden werk, oftewel nog niet voltooide zorgproductie, uit hoofde van DiagnoseBehandelCombinaties (DBC's) bij ziekenhuizen en (met ingang van verslagjaar 2008) instellingen voor geestelijke gezondheidszorg.

Onderhoud- en energiekosten – Energiekosten en onderhoudskosten van terreinen, gebouwen, installaties. Inclusief dotaties aan onderhoudsvoorzieningen.

Overige bedrijfskosten – Het totaal van betalingen voor stagiaires, uitzendkrachten en overig ingehuurd personeel, overige personeelskosten, kosten van voeding, andere hotelmatige kosten, algemene kosten, cliënt-/bewonergebonden kosten, terrein- en gebouwgebonden kosten en overige bedrijfskosten niet eerder genoemd.

Overige personeelskosten – Kosten werving en selectie, opleiding, kleding, kinderopvang en dergelijke voor personeel.

Resultaat voor belastingen – De som van het bedrijfsresultaat, het financieel resultaat en het saldo buitengewone baten/lasten.

Totaal activa – Totaal van alle bezittingen.

Totaal arbeidskosten – Totaal van de bruto lonen en salarissen van werknemers en de ten laste van de werkgevers komende sociale premies.

Totaal bedrijfsopbrengsten – De opbrengsten uit de normale bedrijfsuitoefening, in dit geval de verkopen van goederen en diensten, alsmede de waarde van voorraadmutaties, geactiveerde productie voor het eigen bedrijf, subsidies en schade-uitkeringen.

Totaal niet eerder genoemde bedrijfskosten – Overige bedrijfskosten niet eerder genoemd. Som van kosten van voeding, andere hotelmatige kosten, algemene kosten, cliënt-/bewonergebonden kosten, terrein- en gebouwgebonden kosten, huur/leasing kapitaalgoederen en andere bedrijfskosten. Exclusief financiële en buitengewone lasten.

UMC – Universitair Medisch Centrum

Voeding- en hotelmatige kosten – Behalve de kosten van maaltijdverstrekkingen (voeding) zijn er andere hotelmatige kosten zoals kosten van huishouding, linnenvoorziening en vervoer van cliënten

Vorraden – Geproduceerde activa bestaande uit goederen en diensten die zijn ontstaan in de lopende of in een eerdere periode en die worden aangehouden voor verkoop, gebruik in het productieproces of voor ander gebruik in de toekomst.

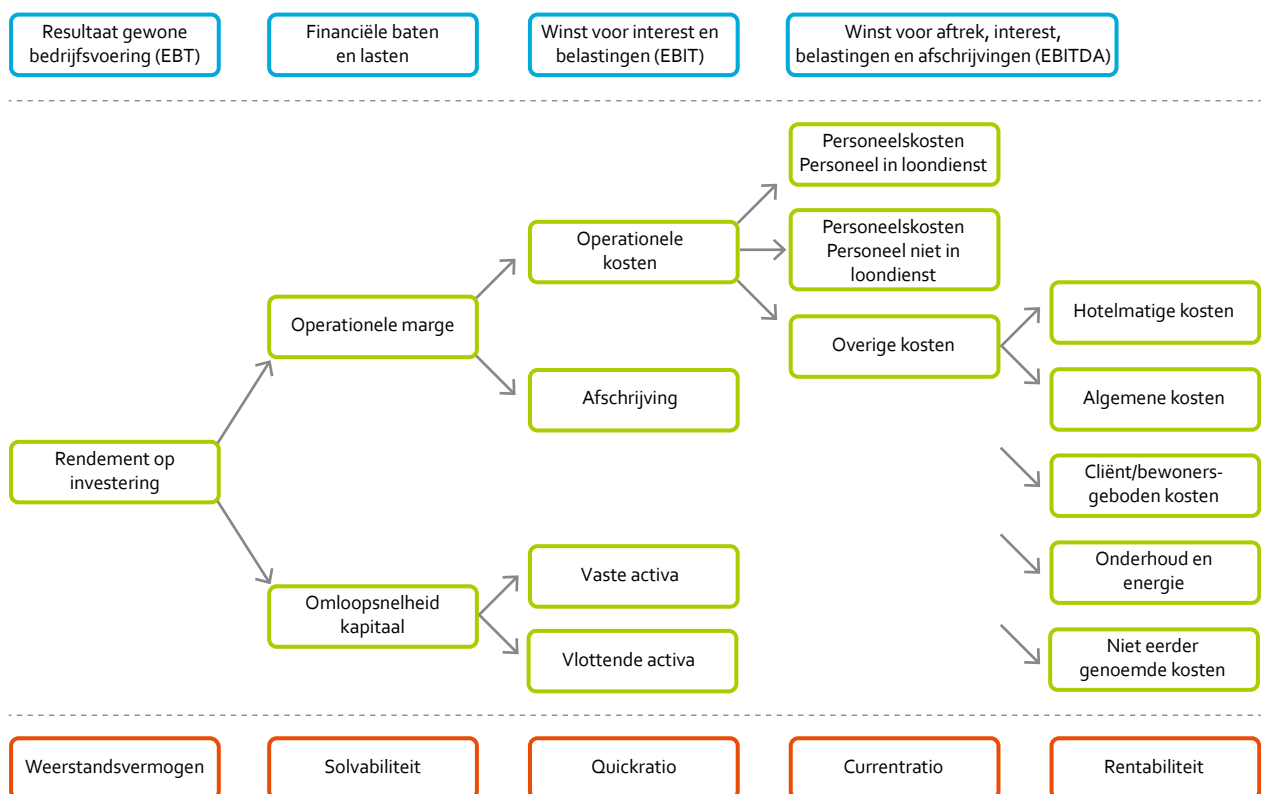
WLZ – Wet Langdurige Zorg

Wmo – Wet maatschappelijke ontwikkeling

Zvw – Zorgverzekeringswet

Bijlagen

Bijlage 1 Benchmarkmodel

Bijlage 2 Kerncijfers zorginstellingen in de Care-sector, 2012–2016

Alleen publiek gefinancierde instellingen

2012

		Totaal Care	geestelijke gezondheidszorg	gehandicaptenzorg	verpleging, verzorging en thuiszorg
Totaal bedrijfsopbrengsten	mln euro	31 049	5 710	8 324	17 015
Totaal arbeidskosten	mln euro	19 172	3 677	4 989	10 506
Totaal bedrijfskosten	mln euro	29 834	5 528	7 980	16 326
Bedrijfsresultaat	mln euro	1 215	182	344	689
Bedrijfskosten per arbeidsjaar werknemer	euro	73 923	87 441	75 226	69 686
Loonkosten per arbeidsjaar werknemer	euro	35 406	47 184	38 339	36 661
Totaal activa	mln euro	25 444	5 107	6 281	14 056
Liquide middelen	mln euro	4 051	394	897	2 760
Boekwaarde per 31 december	mln euro	17 745	3 126	4 740	9 879
Totaal werknemers (arbeidsjaren)	aantal arbeidsjaren	403 580	63 220	106 080	234 280

2013

Totaal bedrijfsopbrengsten	mln euro	31 317	5 807	8 336	17 174
Totaal arbeidskosten	mln euro	19 932	3 768	5 192	10 972
Totaal bedrijfskosten	mln euro	30 458	5 657	8 103	16 698
Bedrijfsresultaat	mln euro	858	149	233	476
Bedrijfskosten per arbeidsjaar werknemer	euro	76 057	89 167	77 925	71 654
Loonkosten per arbeidsjaar werknemer	euro	37 102	48 358	40 506	38 183
Totaal activa	mln euro	25 950	5 145	6 550	14 255
Liquide middelen	mln euro	4 293	361	1 213	2 719
Boekwaarde per 31 december	mln euro	17 854	3 049	4 843	9 962
Totaal werknemers (arbeidsjaren)	aantal arbeidsjaren	400 465	63 443	103 985	233 037

2014

Totaal bedrijfsopbrengsten	mln euro	31 464	5 760	8 554	17 150
Totaal arbeidskosten	mln euro	20 054	3 779	5 283	10 992
Totaal bedrijfskosten	mln euro	30 511	5 618	8 260	16 633
Bedrijfsresultaat	mln euro	953	143	294	517
Bedrijfskosten per arbeidsjaar werknemer	euro	77 691	87 576	79 844	73 885
Loonkosten per arbeidsjaar werknemer	euro	39 822	47 264	40 976	39 170
Totaal activa	mln euro	26 037	4 973	6 715	14 349
Liquide middelen	mln euro	5 135	462	1 467	3 206
Boekwaarde per 31 december	mln euro	17 618	2 936	4 795	9 887
Totaal werknemers (arbeidsjaren)	aantal arbeidsjaren	392 722	64 150	103 452	225 120

2015

Totaal bedrijfsopbrengsten	mln euro	30 491	5 677	8 434	16 380
Totaal arbeidskosten	mln euro	19 501	3 664	5 216	10 621
Totaal bedrijfskosten	mln euro	29 704	5 503	8 137	16 064
Bedrijfsresultaat	mln euro	787	174	297	316
Bedrijfskosten per arbeidsjaar werknemer	euro	77 282	83 863	78 880	74 514
Loonkosten per arbeidsjaar werknemer	euro	40 689	55 837	48 358	40 506
Totaal activa	mln euro	25 930	4 899	6 933	14 098
Liquide middelen	mln euro	5 065	684	1 530	2 851
Boekwaarde per 31 december	mln euro	17 048	2 749	4 754	9 545
Totaal werknemers (arbeidsjaren)	aantal arbeidsjaren	384 359	65 619	103 157	215 583

Bijlage 2 Kerncijfers zorginstellingen in de Care-sector, 2012-2016 (slot)

Publiek + privaat gefinancierde instellingen

2015

		Totaal Care	86104 GGZ met overnachting	8720+87301 Gehandicaptenzorg	Verpleeg-, verzorgingshuizen, thuiszorg
Totaal bedrijfsopbrengsten	mln euro	30 784	5 441	8 535	16 808
Totaal arbeidskosten	mln euro	19 730	3 534	5 278	10 918
Totaal bedrijfskosten	mln euro	29 995	5 273	8 234	16 488
Bedrijfsresultaat	mln euro	788	167	301	320
Bedrijfskosten per arbeidsjaar werknemer	euro	69 016	82 128	71 369	64 651
Loonkosten per arbeidsjaar werknemer	euro	36 534	44 373	36 811	34 435
Totaal activa	mln euro	26 192	4 779	7 016	14 397
Liquide middelen	mln euro	5 122	667	1 548	2 907
Boekwaarde per 31 december	mln euro	17 283	2 737	4 806	9 740
Totaal werknemers (arbeidsjaren)	aantal arbeidsjaren	434 608	64 205	115 373	255 030

2016

Totaal bedrijfsopbrengsten	mln euro	31 567	5 551	8 965	17 051
Totaal arbeidskosten	mln euro	20 472	3 683	5 559	11 230
Totaal bedrijfskosten	mln euro	31 067	5 450	8 725	16 892
Bedrijfsresultaat	mln euro	501	101	240	160
Bedrijfskosten per arbeidsjaar werknemer	euro	72 171	85 154	74 262	67 847
Loonkosten per arbeidsjaar werknemer	euro	38 280	46 483	38 021	36 293
Totaal activa	mln euro	26 386	4 741	7 288	14 357
Liquide middelen	mln euro	5 618	748	1 744	3 126
Boekwaarde per 31 december	mln euro	17 018	2 599	4 830	9 589
Totaal werknemers (arbeidsjaren)	aantal arbeidsjaren	430 463	64 002	117 489	248 972

Bron: CBS.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2016–2017	2016 tot en met 2017
2016/2017	Het gemiddelde over de jaren 2016 tot en met 2017
2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2016 en eindigend in 2017
2014/'15–2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2014/'15 tot en met 2016/'17

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
CCN Creatie en visualisatie, Den Haag

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 7070
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2018.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.